

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА ЗА
ПЕРИОД ОД 2025. ДО 2027. ГОДИНЕ

Члан 1.

Усваја се Програм локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године.

Члан 2.

Програм локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године и Извештај о спроведеном јавном увиду на Нацрт Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године су саставни део ове Одлуке.

Члан 3.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Зрењанина".

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ЗРЕЊАНИН
СКУПШТИНА ГРАДА
Број: 002511986 2025 09178 001 000 000 001 04 004
Дана: 13.06.2025. године
ЗРЕЊАНИН

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ГРАДА
Чедомир Јањић, с.р.

- ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА

**ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ
РАЗВОЈА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА ЗА ПЕРИОД
ОД 2025. ДО 2027. ГОДИНЕ**

**ГРАД ЗРЕЊАНИН
Мај 2025. Године**

1. Увод	1
2. Визија	2
3. Правни и стратешки оквир.....	2
3.1. Правни оквир - закони	2
3.2. Правни оквир - подзаконски акти	3
4. Методологија - опис прикупљања и анализе података.....	4
5. Анализа привреде града Зрењанина	7
5.1. Општи подаци	8
5.1.1. Географски положај.....	8
5.1.2. Становништво.....	9
5.1.3. Образовање.....	10
5.2. Анализа економске ситуације.....	11
5.2.1. Подаци о робној размени	12
5.2.2. Регионални БДП	14
5.2.3. Подаци о привреди и привредним субјектима	15
5.2.4. Просечна зарада	16
5.3. Стање на тржишту рада	18
5.3.1. Незапосленост	18
5.3.2. Регистрована запосленост	19
5.3.3. Закључак анлизе	19
6. Опис програма	20
7. Општи и специфични циљеви	21
8. Циљне групе	22
9. Финансијски оквир програма	23
10. Програмске мере	25
10.1. Подстицање запошљавања	25
10.2. Подстицање конкурентности	26
10.2.1. Програм подршке женском предузетништву	26
10.2.2. Програм подршке омладинском предузетништву	27
10.2.3. Програм подршке старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности	28
10.2.4. Програм подстицања развоја микро и малих правних лица.....	29
10.2.5. Програм подршке имплементацији и развоју иновативних пројеката.....	29
10.2.6. Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Зрењанина.....	30
10.2.7. Промотија локалних производа	31
10.2.8. Организовање едукативних радионица	31
10.3. Привлачење инвеститора	32
10.3.1. Инфраструктурно опремање индустријских зона	32
10.3.2. Обезбеђивање неизграђеног грађевинског земљишта у својини јединице локалне самоуправе испод тржишне цене или без накнаде.....	32
10.3.3. Стварање повољног окружења за рад.....	33
11. Механизми доделе средства	33
11.1. Поступање општинских служби	34
11.2. Поступање према другим надлежним институцијама.....	35
11.3. Индикатори успеха ПЛЕР-а	36
12. Закључак	37
13. Прилог 1 - Пример анкете	38

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА**РС** - Република Србија**АП** - Аутономна Покрајина**РС** - Република Србија**ЈЛС** - Јединица локалне самоуправе**РСД** - Српски динар**ЕУР** - Евро**БДП** - Бруто друштвени производ**БДВ** - Бруто додата вредност**ПЛЕР** – Програм локалног економског развоја**ЛАПЗ** - Локални акциони план запошљавања**РЗС** - Републички завод за статистику**НСЗ** - Национална служба за запошљавање**РЗС** - Републички завод за статистику**АПР** - Агенција за привредне регистре**ММСПП** - Микро, мала и средња предузећа и предузетници**РПК** - Регионална привредна комора**ПКС** - Привредна комора Србије**НБС** - Народна банка Србије**ИТ** - Информационе технологије**РЦР Банат** - Регионални центар за друштвено економски развој “Банат”**ЕУ** - Европска унија**РАС** - Развојна агенција Србије**БИЗ** - Бизнис инкубатор Зрењанин

1. Увод

Последњих година, Зрењанин се суочава са изазовима који укључују демографске промене, недостатак адекватне и стручне радне снаге, потребу за модернизацијом инфраструктурних капацитета, али и недостатак производног простора у радним зонама. Како би одговорили на ове изазове и осигурали одржив раст, развој локалне привреде постаје кључни приоритет.

Програм локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. године до 2027. године (у даљем тексту: Програм) представља стратешки оквир који има за циљ да ојача локалну привреду, повећа конкурентност, унапреди инфраструктурне капацитете и створи повољан пословни амбијент, који ће допринети запошљавању, иновацијама и привлачењу инвестиција уз пуно уважавање локалних специфичности.

Програм се доноси за период од три године, заснива се на анализама тренутног стања и препознавању локалних ресурса и предности, затим на дефинисању мера и активности у циљу развоја привреде, унапређењу пословног амбијента и расту конкурентности привреде на територији града Зрењанина који ће бити инклузиван, одржив и прилагођен потребама савременог друштва. Такође, жеља и тежња је да се овим Програмом подстакне развој малих и микро локалних предузећа и предузетника.

Израдом Програма омогућава се да се јавна средства троше на ефикасан начин и да мере и активности буду усмерене на решавање утврђених проблема привреде. Помоћ привреди може бити финансијска и нефинансијска, али обавезно финансијски мерљива, са јасним резултатом.

Програм треба да одговори на укупну стабилизацију локалне привреде и да омогући стварање повољнијег пословно окружење које ће моћи да подстакне долазак нових инвеститора, проширење производних капацитета постојећих инвеститора, пораст запослености, подизање нивоа технологија, раста извоза, повезивање добављача...

Стална конференција градова и општина, Савез градова и општина Србије и град Зрењанин дана 22. маја 2024. године закључили су Меморандум о сарадњи којим је дефинисана техничка подршка у изради Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године.

Скупштина града Зрењанина дана 14.03.2025. године донела је Одлуку о приступању изради Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године, број 001033049 2025 09178 001 000 000 001 04 007.

Градоначелник града Зрењанина поверио је послове израде Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године радној групи коју је формирао Решењем број 000016381 2025 09178 002 000 000 001 04 009 дана 18.03.2025. године.

2. Визија

"Зрењанин је отворен и мултикултуралан град високог животног стандарда, економски развијен и просперитетан, модерне инфраструктуре, еколошки безбедан, енергетски сигуран и по мери својих грађана који су равноправни, солидарни и спремни да своја знања, искуство и капитал улажу у свој град. Зрењанин је град мултифункционалне пољопривреде, одговорне савремене и транспарентне управе, одрживог предузетништва, нових и иновативних технологија, град будућности, знања, здравствени, спортски, туристички и културни центар. И најважније, Зрењанин је град по мери деце и породице, по мери Зрењанинаца!" - *План развоја града Зрењанина за период од 2023. до 2030. године.*

Зрењанин – динамичан и иновативан економски центар са конкурентном и одрживом

привредом, препознатљив по подстицајном пословном окружењу, развијеном предузетничком духу и снажној сарадњи између јавног и приватног сектора.

Град који активно подржава мала и средња предузећа, уводи савремене технологије и иновације у производне процесе и развија људске ресурсе у складу са потребама тржишта рада. Место у којем предузетници, инвеститори и локална заједница заједно обликују економске политике, стварајући стабилне ланце вредности и отварајући нова радна места.

Зрењанин – град прилика, одрживог развоја и економске сигурности за све своје грађане.

3. Правни и стратешки оквир

Правни оквир који чини основ за састављање Програма се може поделити на директни и индиректни правни оквир који укључује законе и подзаконске акте. Под директним правним основом подразумевају се правни основи који проистичу из надлежности локалне самоуправе да доноси одређене акте и да их реализује, док се под индиректним правним оквиром подразумевају прописи који се морају узети у обзир приликом креирања одређених мера (на пример уредбе везане за правила државне помоћи).

3.1. Правни оквир - закони

Директни правни оквир који је потребан за доношење Програма чине: Закон о планском систему Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“, бр. 30/18); Закон о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, број 129/07, 83/14 – др.закон, 101/16 – др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон); Закон о улагањима („Службени гласник Републике Србије“, бр. 89/15 и 95/18); Статут града Зрењанина („Службени лист града Зрењанина“, бр. 17/20 – пречишћен текст и 7/23), План развоја града Зрењанина за период 2023-2030. године („Службени лист града Зрењанина“, број 31/23).

Индиректни правни оквир чине: Закон о привредним друштвима („Службени гласник Републике Србије“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 - др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19 и 109/21); Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, „Службени лист СЦГ“, бр. 1/03 - Уставна повеља и „Службени гласник Републике Србије“, бр. 18/20); Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник Републике Србије“, бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21); Закон о регионалном развоју („Службени гласник Републике Србије“, бр. 51/09, 30/10 и 89/15 - др. закон); Правилник о стандардима повољног окружења у ЈЛС.

3.2. Правни оквир – подзаконски акти

Подзаконски акти који се морају узети у обзир приликом креирања Програма су: Уредба о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда („Службени гласник Републике Србије“, број 16/18); Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности („Службени гласник Републике Србије“, бр. 61/15, 88/15, 46/17, 30/18 и 53/21); Уредба о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (де минимис помоћи) („Службени гласник Републике Србије“, број 17/25); Уредба о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник Републике Србије“, број 17/25); Уредба о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи („Службени гласник Републике Србије“, број 62/21).

План развоја града Зрењанина за период од 2023. до 2030. године ("Службени лист града Зрењанина", бр. 22/23) представља најзначајнији дугорочни документ развојног

планирања града Зрењанина у периоду од 7 година, а у Развојном правцу I - Економски развијен и просперитетан град посебна пажња је посвећена одрживом развоју локалне привреде и модернизацији пољопривреде и руралног развоја, као најважнијим елементима једног града са дугом индустријском традицијом и равничарским окружењем. У оквиру првог развојног правца идентификована су 2 приоритетна циља који ће бити остварени реализацијом 11 мера.

Табела 1: Приказ мера Првог развојног правца: Економски развијен и просперитетан град из Плана развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ	
1.ЕКОНОМСКИ РАЗВИЈЕН И ПРОСПЕРИТЕТАН ГРАД	1.1. КОНКУРЕНТНА И ОДРЖИВА ПРИВРЕДА	МЕРА 1.1.1: Унапређење пословног окружења МЕРА 1.1.2: Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва МЕРА 1.1.3: Интензивирање сарадње између јавног и приватног сектора на локалном нивоу и накнадна брига о инвеститорима МЕРА 1.1.4: Континуирани развој људских ресурса у складу са потребама локалног тржишта рада МЕРА 1.1.5: Укључивање МСПП у ланце добављача МЕРА 1.1.6.: Подстицање увођења нових технологија и иновација у производне процесе МЕРА 1.1.7: Идентификовање приоритетних сектора у локалној привреди и формирање ланаца вредности
	1.2. МОДЕРНИЗАЦИЈА РУРАЛНОГ РАЗВОЈА	МЕРА 1.2.1: Унапређење услова за живот и рад на руралном подручју МЕРА 1.2.2: Креативизација руралног развоја МЕРА 1.2.3: Рурална индустријализација – диверсификација руралних делатности МЕРА 1.2.4: Ефикасније коришћење постојећих ресурса и пољопривредних потенцијала

4. Методологија - опис прикупљања и анализе података

Израда Програма фокусирана је на проналажење оптималне комбинације два метода прикупљања података: анализе релевантних стратегија, постојећих докумената, статистичких података и анкетирањем пословне заједнице. Овај приступ омогућава интеграцију квантитативних и квалитативних података, пружајући дубље разумевање изазова са којима се привредни субјекти суочавају, као и основе за креирање адекватних мера подршке.

Прва фаза је представљала анализу релевантних стратегија и програмских докумената, законских и подзаконских аката, као и других докумената која се баве датом темом. Извршено је истраживање и анализа статистичких података, а све у циљу прикупљања података о релевантним економским показатељима како на националном тако и на локалном нивоу, пословном окружењу, подстицајима привреди, пословној инфраструктури, ресурсима и већ постојећим привредним субјектима и привреди.

Друга фаза је подразумевала анализу података добијених кроз анкетирање пословне заједнице. Прикупљени подаци омогућили су идентификацију кључних фактора који утичу на развој предузетништва, укључујући приступ капиталу, подизање конкурентности и запошљавање. Анкета је осмишљена као структурирани алат за прикупљање података с циљем

анализе тренутног стања, изазова и потреба привредних субјеката који послују на територији града Зрењанина. Подељена је у тематске целине које обухватају следеће: опште податке о компанији, радну снагу, финансирање, инвестиције, стратегију, маркетинг, као и сарадњу са локалном самоуправом. Прикупљени подаци укључују квантитативне информације попут броја запослених, власничке структуре и прихода, али и квалитативне увиде о кључним проблемима и потребама, као што су изазови у запошљавању, приступу финансијама и тржишту. Комбинацијом питања са вишеструким избором и отворених питања омогућено је прикупљање стандардизованих одговора за статистичку анализу, као и дубљих увида у специфичне изазове. Циљ анкете је да идентификује тренутне препреке и потребе привреде, пружајући основу за креирање адекватних програма подршке.

Анкета је упућена на мејл адресе преко сто привредних субјеката, а своје одговоре дало је педесет и пет. Анектом је у Општем делу тражено да се наведе назив привредног субјекта (предузетника), е-адреса, веб сајт, године пословања, величина фирме, правни статус привредног субјекта, сектор који најбоље описује активност привредног субјекта и број запослених (са акцентом и на број запослених жена).

У оквиру поглавља РАДНА СНАГА постављена су следећа питања:

- Навести квалификациону структуру радне снаге,
- Да ли планирате нова запошљавања у наредном периоду? Ако ДА, колико нових радних места је планирано? Ако НЕ, зашто?
- Који профил радне снаге ће бити запослен?
- Да ли сте користили подстицаје за запошљавање? - Ако ДА, који подстицаји су коришћени? Колико је лица запослено? Ако НЕ, који је био разлог?

У оквиру поглавља ИНВЕСТИРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ:

- На који начин се финансира Ваше пословање/извор финансирања?
- Зашто сте баш тај механизам изабрали?
- Да ли тренутно користите кредит код неке финансијске институције? Ако ДА, шта финансирате одобреним кредитом?
- Уколико никада нисте користиле кредите за финансирање пословања, молимо вас да наведете због чега нисте?
- Да ли сте у последње три године улагали у развој Вашег пословања?
- Навести врсте улагања
- Да ли сте некада аплицирали за локални програм подршке?
- Како оцењујете квалитет програма локалне помоћи?
- Шта су по Вама највећи проблеми у начину додељивања државне/локалне помоћи?

У оквиру поглавља ДЕЛАТНОСТ КОМПАНИЈЕ, ТРЖИШТЕ, САРАДЊА СА ДОБАВЉАЧКИМ ЛАНЦИМА, ИЗВОЗ постављена су следећа питања:

- Привредно друштво се бави: производњом, услугом, трговином?
- У ком проценту је Ваш производ / услуга заступљен на домаћем тржишту?
- У ком проценту је Ваш производ / услуга заступљен на иностраном тржишту?
- Који су Вам кључни добављачи сировине/полупроизвода/производа?
- Да ли на домаћем тржишту послујете преко малопродајног/велепродајног објекта или послујете преко дистрибутера?
- Навести извозне активности
- Уколико извозите, навести начин на који то чините
- Уколико је привредни субјект извозно оријентисан, колики % извоза је у укупном пословању?
- У које земље извозите?
- Шта извози Ваше привредно друштво?
- Која су Вам потенцијална нова тржишта/могућности за ширење пословања?
- Да ли Вам је потребна помоћ у привредним активностима на иностраном

тржиштима? Ако ДА, у којим?

У оквиру поглавља МЕЂУНАРОДНИ СТАНДАРДИ, ИНОВАТИВНОСТ постављена су следећа питања:

- Да ли поседујете међународне стандарде / сертификате потребне за обављање делатности на ЕУ или светском тржишту?
- Уколико немате, да ли планирате да уведете стандард?

У оквиру поглавља ОПШТЕ ПОЗНАВАЊЕ ТРЖИШТА, СТРАТЕГИЈА, МАРКЕТИНГ, ИЗАЗОВИ постављена су следећа питања:

- Да ли имате сталну базу (лојалне потрошаче) купаца Ваших производа/корисника Ваших услуга?
- Да ли радите на повећању видљивости Ваше компаније - редовно објављујете вести о пословању своје компаније на сајту и/или друштвеним мрежама?
- Да ли учествујете на домаћим и/или међународним сајмовима?
- Да ли имате јасно дефинисан стратешки план пословања и за који период?
- Означите 3 области из којих су Вам потребне додатне обуке

У оквиру поглавља САРАДЊА СА ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ постављена су следећа питања:

- Како оцењујете сарадњу привреде и локалне самоуправе?
 - По вашим сазнањима, да ли Ваша локална самоуправа има програме и мере подршке у складу са потребама жена привредница?
 - По Вашим сазнањима, да ли су привреднице биле укључене у израду програма?
 - Који су Ваши највећи проблеми и изазови у пословању у локалној самоуправи?
 - Шта више оптерећује Ваше пословање, пореска или непореска давања (републичке и локалне накнаде, таксе и дажбине)?
 - Која пореска олакшица би најповољније утицала на Ваше пословање?
 - Која непореска давања и парафискални намети највише оптерећују Ваше пословање?
- Ако су локалне наведите највише три, ако су републичке наведите највише три

Резултати анкете спроведене међу привредним субјектима са циљем истраживања њихових потреба, изазова и стратегија у пословању

Анкета је обухватила 55 испитаника из различитих сектора, укључујући производњу, услужне делатности и трговину. Подаци су прикупљени током јануара и фебруара 2025. године, а фокус је био на идентификацији кључних фактора који утичу на развој малих и средњих предузећа.

Основне карактеристике предузећа

Већина испитаних предузећа спада у категорију микро предузећа (80% случајева), са мање од 10 запослених. Најчешћи правни облик је предузетник (70% случајева), док се нека предузећа организују као друштва са ограниченом одговорношћу. Доминантни сектори су: производња текстила и коже, услужне делатности (фризерски и козметички салони), прехранбена индустрија.

Запосленост и људски ресурси

- Планирано запошљавање: око 40% предузећа планира запошљавање у наредне 1–3 године, углавном за позиције које захтевају средњу стручну спрему (нпр. продавци, техничари). Главни изазови су недостатак квалификоване радне снаге и финансијска ограничења.
- Коришћење подстицаја: само 30% предузећа користило је државне подстицаје (нпр. субвенције за samozapošljavanje), док остали наводе недостатак информација или сложене процедуре као разлоге за некоришћење подстицаја.

Финансирање и инвестиције

- Источри финансирања: доминирају сопствена средства (65% случајева) и интерни капитал. Банкарски кредити коришћени су углавном за куповину опреме.
- Инвестиције: у последње три године, 75% предузећа улагало је у технолошки развој (увођење дигиталних платформи), маркетинг (социјални медији, брендирање), проширење производних капацитета (нпр. куповина машина).

Тржишне перформане

- Домаће тржиште: просечна заступљеност производа на домаћем тржишту је 45%, са значајним варијацијама (од 1% за наше производе до 100% за локалне услуге).
- Изван граничне активности: само 15% предузећа извози производе, углавном у земље региона (Хрватска, Црна Гора) и ЕУ (Немачка). Најчешћи извозни производи су текстил и готови прехранбени производи.
- Потенцијални тржишни сегменти: предузећа идентификују онлајн продају и еколошке производе као кључне могућности за ширење.

Изазови у пословању

- Финансијски изазови: високи порези и доприноси (70% испитаника наводи ово као главни проблем), непореска давања (локалне таксе, еко-таксе).
- Тржишни изазови: нелојална конкуренција (нпр. рад на црно), недостатак подршке за извоз (нпр. сложена документација).
- Административни изазови: бирократске процедуре (нпр. издавање дозвола), недостатак програма подршке прилагођених женама.

Потребе за обуком и подршком

- Области за унапређење:
 1. Финансијско управљање (рачуноводство, приступ кредитима),
 2. Дигитални маркетинг (социјални медији, SEO),
 3. Међународни стандарди (ISO сертификати).

Препоруке за институције:

- Једноставнији механизми за приступ фондовима,
- Обуке за коришћење дигиталних алата,
- Стварање мрежа за сарадњу међу предузетницама.

Сарадња са локалном самоуправом

- Тренутни односи: 60% предузећа оцењује сарадњу као добру, али наглашавају потребу за транспарентнијом расподелом средстава, укључивањем привредника у доношење политика, итд.
- Примери добре праксе: град Зрењанин пружа субвенције за женско и омладинско предузетништво, што је искористило више учесника. Такође, град пружа финансијску подршку пословима који се сматрају старим или уметничким занатима, односно пословима домаће радиности.

Закључак анализе анкете

Истраживање је показало да привредни субјекти који су учествовали у анкетирању имају значајан потенцијал за раст, али су ограничени финансијским, административним и тржишним изазовима. Кључни предуслови за њихов успех укључују: смањење бирократских баријера, циљани подстицаји за набавку опреме, подстицаји за извоз, увођење иновација и развој нових производа.

5. Анализа привреде града Зрењанина

Анализа стања представљена је кроз приказ кључних области привредног развоја града Зрењанина, а чији параметри су важни за израду Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године и сагледавању мера и активности које је

неопходно предузети како би се допринело пуној имплементацији стратешког циља стабилне привреде на локалном нивоу.

Град Зрењанин, као један од значајних привредних и индустријских центара Војводине, има дугу и богату историју развоја која се одражава у структури његове привреде. Привредна ситуација у Зрењанину у последњим деценијама показује промене које су резултат утицаја економских реформи, приватизације, али и глобалних економских криза. Привреду града одликује прерађивачка индустрија уз снажно присуство трговинског сектора, развијена пољопривреда, али и све веће присуство предузетничких радњи и великих међународних компанија.

Циљ ове анализе је да се сагледа тренутно стање привреде града Зрењанина, анализирају његови снажни и слаби сегменти, да се истраже могућности које Зрењанин има у погледу побољшања конкурентности на регионалном и глобалном тржишту.

За ову анализу коришћени су подаци о запослености, робној размени, инфраструктури, као и перспективама за даљи економски раст. На основу добијених података, биће изведени закључци који могу послужити као основа за доношење мера у циљу унапређења пословног амбијента, јачања конкурентности локалне привреде и привлачење страних инвестиција које могу помоћи у развоју високих технологија и иновација.

5.1. Општи подаци

5.1.1. Географски положај

Град Зрењанин се налази на северо-истоку Републике Србије, у срцу српског дела Баната, у саставу АП Војводине. Подручје града простире се на 1.327 km² што је нешто више од 6,1% површине статистичког региона Војводине, и други је по површини у Србији, иза Краљева са 1.529 km².

Слика 1: Град Зрењанин

Град Зрењанин лежи на 20°23' источне географске дужине и 45°23' северне географске ширине, на обалама реке Бегеја и Тисе. Град лежи на надморској висини од 80m, а на територији града надморска висина се креће у распону од 77m до 97m.

Слика 2: Положај града

Град Зрењанин представља административни, привредни, друштвени и спортски центар Средњег Баната, којег уз Зрењанин чине општине Житиште, Сечањ, Нови Бечеј и Нова Црња.

Зрењанин је од Београда удаљен 75 километара, од Новог Сада око 50 километара, а од Европске Уније (државна граница са Румунијом) око 60 километара, што чини његов положај изузетно важним транзитним центром и потенцијалним ресурсом на правцу север – југ и исток – запад. Повезаност са европским коридорима: Коридор 10 – Нови Сад – 50km, Коридор 7 – Дунав-Тиса-Бегеј, Коридор 4 – Темишвар – 8km.

По статистичком Регистру јединица разврставања, сходно попису из 2022. године, Зрењанин има 22 насеља (град + 21 насељено место), 36 регистрованих месних заједница и 21 месну канцеларију.

5.1.2. Становништво

Према последњем попису становништва из 2022. године на територији града Зрењанина живи 105.722 становника различите етничке припадности. У ужем подручју града живи мање од 80.000 становника.

Ако посматрамо број становника од 1981. године, примећујемо да од тада па до данас имамо значајан опадајући тренд броја становника у Зрењанину, што се може видети из следеће табеле.

Табела 2: Приказ броја становника у граду Зрењанину и Средњобанатском округу по пописима становништва од 1981-2022 године (Извор: РЗС)

	1981	1991	2002	2011	2022
Број становника -Град Зрењанин	139.300	136.778	132.051	123.362	105.722
Промена броја становника у Граду Зрењанину	+9.463	-2.522	-4.727	-8.689	-17.640
Број становника - Средњобанатски округ	230.962	221.353	208.456	187.667	157.711
Промена броја становника у Средњобанатском округу	-524	-9.609	-12.897	-20.789	-29.956

Попис становништва из 2022. године показује да је од 2011. године број становника на територији града Зрењанина смањен за 17.640 људи, што представља пад од око 14,30%. У Средњобанатском округу за исти период број становника је мањи за 29.956, односно 15,96%, са тенденцијом даљег опадања.

Просечна густина насељености града Зрењанина износи 80 становника по км² (Извор: Витална статистика, РЗС, 2022), а просечан број чланова по домаћинству је 2,50 (Извор:

Попис становништва, домаћинства у станова, РЗС, 2022). Такође, оно што одликује град Зрењанин јесте и **негативна стопа природног прираштаја (-10)** која је последњих година посебно изражена.

Према последњем попису становништва из 2022. године структура становништва града Зрењанина је следећа:

- **Радно способна популација** као битна претпоставка социо-економског развоја чини око 60% становништва;

- **Националну структуру становништва** Зрењанина чини 76,62% Срба, 7,73% Мађара, 2,57% Рома, 1,57% Румуна и 1,45% Словака. Остале етничке групе су заступљене у мањем проценту;

- **Просечна старост становништва** износи 44.7 године, односно 42.7 код мушкараца и 46,7 код жена;

- **Старостна структура становништва** у Зрењанину не разликује се значајно од оне која карактерише Војводину и Србију. Старосна структура становништва Зрењанина је претрпела значајне промене, нарочито у последњој деценији, и то у прилог пораста броја особа старијих од 65 година, који чине 23,3% од укупног становништва. По опште прихваћеном критеријуму Популационе комисије ОУН-а старим се сматра становништво ако је учешће старијих веће од 7 %. Зрењанин је захваћен овим процесом и присутан је демографски процес старења становништва који карактерише пораст удела старог и старијег средовечног становништва и опадање удела младог становништва у укупној популацији. Треба издвојити да је овакав тренд уочљив и у Војводини и у Србији, јер се старосна структура становништва Зрењанина у анализираном периоду не разликује од оне која је карактеристична за покрајински и национални ниво;

- **Полна структура становништва**- од укупног броја становника на територији града Зрењанина 51,47% је жена, а 48,53% су мушкарци.

5.1.3. Образовање

Посебан потенцијал града чини образовни систем који чине средње школе са широким обухватом профила - Зрењанинска гимназија, Економско-трговинска, Медицинска, Средња пољопривредна, Хемијско-прехрамбена и текстилна, Електротехничка и грађевинска, Техничка и Музичка школа.

Систем образовања употпуњују и Висока техничка школа струковних студија у Зрењанину и Технички факултет "Михајло Пупин" у оквиру Универзитета у Новом Саду са широким спектром профила Информационе технологије, Информационе технологије - софтверско инжењерство, Инжењерски менаџмент, Инжењерство заштите животне средине, Машинско инжењерство, Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса, Одевно инжењерство.

Према попису становништва из 2022. године 0,6% износи стопа одустајања од школовања у основном образовању, док за средње образовање износи 2,4% . Такође, уочава се повољна ситуација када је у питању број неписмених. Наиме, према попису становништва из 2011. године број неписмених је био 1614, док се пописом становништва из 2022. године свега 626 људи изјаснило као неписмено. Учешће неписмених у укупном становништву старости 10 и више година је 2011. године износило 1,44%, док је 2022. године износио 0,65%.

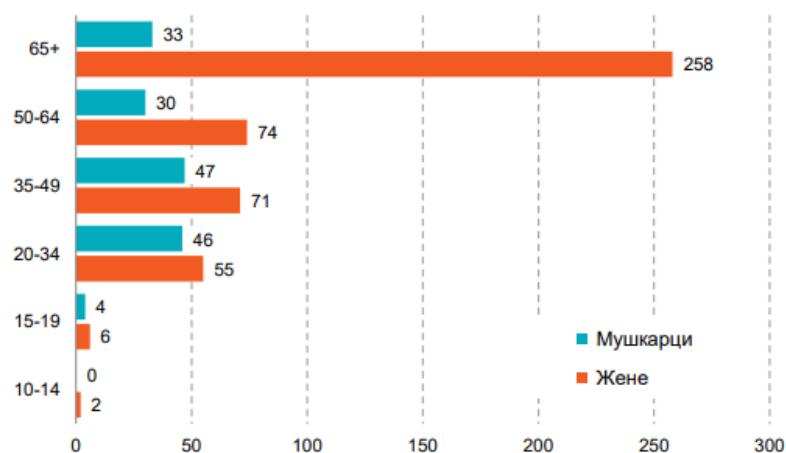

График 1: Неписмена лица старости 10 и више година према старосним групама и полу, 2022.

Извор: Попис становништва, домаћинстава и станова, РЗС

Табела 3: Становништво старо 15 и више година према школској спреми и полу, 2022.

(Извор: РЗС)

	Без школске спреме	Непотпуно образовање	Основно образовање	Гимназија	Средње стручне школе у трајању краћем од 4 године	Средње стручне школе у трајању 4 године	Специјализација после средњег образовања	Више образовање	Високо образовање	Непознато
укупно	967	4.052	16.457	3.376	20.589	26.062	984	5.369	12.880	170
жена	720	2.888	9.571	2.121	7.796	13.834	198	2.993	7.140	93

Према попису становништва из 2022. године образовна структура становништва са територије града Зрењанина има следеће карактеристике: број становника без школске спреме износио је 967 (1,06%), са непотпуним основним образовањем 4.052 (4,46%), са основним образовањем 16.457 (18,10%), са средњим образовањем 51.011 (56,11%), са вишим образовањем 5.369 (5,90%), са високим образовањем 12.880 (14,17%).

Проценат становништва без квалификација је прихватљив, али је свакако циљ да се уложи додатни напор како би се становништво образовало кроз различите програме дошколовавања, доквалификација, преквалификација и перманентног образовања.

5.2. Анализа економске ситуације

Према Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину (“Службени гласник Републике Србије”, број 104/2014), град Зрењанин спада у другу групу - где су разврстане јединице локалне самоуправе чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека.

Два кључна економска сектора за развој града Зрењанина су индустрија и пољопривреда. У оквиру индустрије заступљене су прехранбена, текстилна, хемијска, металопрерађивачка, ауто индустрија и др.

Комплетно опремљене индустријске и радне зоне, рад у режиму слободне зоне Зрењанин, бизнис инкубатор, конкурентно пословно окружење, квалитетна радна снага, ефикасна администрација, добар маркетинг и системски рад допринели су томе да Зрењанин постане један од лидера у региону за привлачење страних директних инвестиција. Тако су кроз програм “ZRENJANIN - LIKE NO OTHER” многе иностране компаније започеле своје

пословање у нашим индустријским зонама, а најзначајније су: “Draexlmaier”, “Fulgar East”, “Modital”, “Geze”, “Mehler protective system”, “Kolpa”, “Essex Solutions Balkan”, “GLM-RS”, “Novares Serbia”, “TALENT 4 BLINDS”, “Ling Long International Europe”, “Bongrain SAS”, “LK Armatur” и др.

У претходном периоду локална самоуправа је уложила велике напоре који су довели до низа систематских промена које су позитивно утицале на привлачење страних директних инвестиција, унапређење предузетништва, стварање повољне пословне климе и смањење незапослености. Као важан задатак у наредном планском периоду намеће се развијање домаћег приватног сектора и предузетништва, који ће бити главни покретачи динамичног и одрживог раста локалне економије. Више пажње ће се посветити развоју тзв. предузетничког екосистема (бољи приступ изворима финансирања, микрофинансирање, умрежавање и повезивање, организовање обука и менторстава, успостављање обједињених система стручне подршке из области права, финансија, књиговодства, маркетинга итд.).

У складу са Планом развоја града Зрењанина за период 2023-2030. године и дефинисаним мерама у оквиру првог развојног правца - Економски развијен и просперитетан град, град ће настојати да додатно унапреди инвестициони амбијент, подигне ниво конкурентности локалне привреде, ојача локална предузећа и унапреди услове за живот и рад како у урбаној средини, тако и у руралном подручју, које се препознаје као недовољно искоришћени потенцијал за развој.

5.2.1. Подаци о робној размени

- Укупна спољнотрговинска робна размена привреде са територије РПК Средњобанатског управног округа достигла је 1,3 милијарде евра у 2024. години, што је међугодишњи раст од 16,3% у односу на 2023. годину. Извоз је износио 605,6 милиона евра, а увоз 659,3 милиона евра. Остварени је дефицит у размени на нивоу РПК Средњобанатског управног округа износио је 53,7 милиона евра.

Табела 4: Преглед спољнотрговинске робне размене, период јануар - децембар 2024. године
Извор: РЗС, прерачун ПКС

Управни округ Град/Општина	укупна робна размена	извоз	индекс I-XII 2023 I-XII 2022	учешће у извозу РПК (у %)	увоз	индекс I-XII 2023 I-XII 2022	учешће у увозу РПК (у %)	салдо	покривеност увоза извозом (у %)
Средњобанатск и управни округ	1.264.874,0	605.599,9	110,0	100,0	659.274,1	122,8	100,0	-53.674,2	91,9
Зрењанин	1.168.458,6	538.953,0	111,2	89,0	629.505,6	122,8	95,5	-90.552,6	85,6
Житиште	34.088,5	23.541,1	87,0	3,9	10.547,3	105,1	1,6	12.993,8	223,2
Нова Црња	4.512,0	2.870,6	105,2	0,5	1.641,4	246,7	0,2	1.229,3	174,9
Нови Бечеј	51.244,8	37.063,9	113,8	6,1	14.180,8	117,5	2,2	22.883,1	261,4
Сечањ	6.570,1	3.171,2	84,0	0,5	3.399,0	227,1	0,5	-227,8	93,3

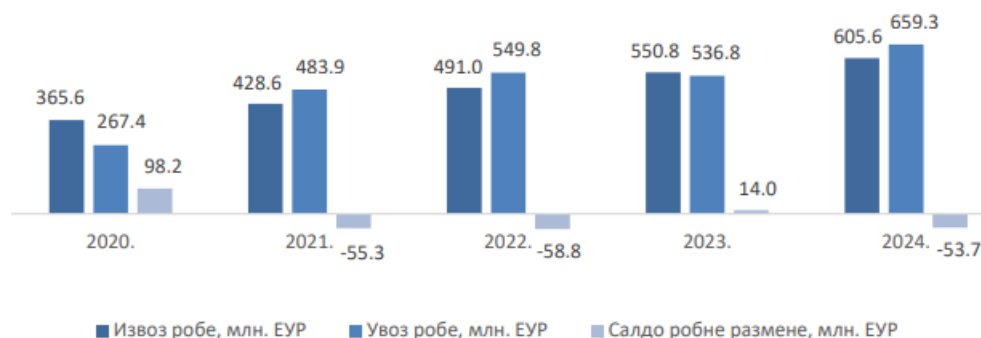

График 2: Спољнотрговинска робна размена, РПК Зрењанин, у милионима евра (Извор: РЗС)

- Привредници са територије РПК Зрењанин у 2024. години извезли су робе у вредности 605,6 милиона евра. Највећи извоз робе остварили су са следећим земљама: са Немачком 148,7 милиона евра, Италијом 92,5 милиона евра, Румунијом 56,4 милиона евра и САД-ом 31,1 милиона евра.

График 3: Најзначајнији извозни спољнотрговински партнери привреде РПК Зрењанин у 2024. години
Извор: РЗС, прерачун ПКС

Посматрано према производима, највећи део извоза чини извоз опреме за дистрибуцију електричне енергије (186,4 милиона евра), гуме за аутомобиле и сл (85,5 милиона евра), чврсте биљне масти, уља, „мека“ (35,5 милиона евра), делови, прибор за моторна возила (23,3 милиона евра), прибор за одећу од текстила (22,5 милиона евра), готови производи од текстила (22,5 милиона евра).

- Привредници са територије РПК Зрењанин у 2024. години увезли су робе у вредности 659,3 милиона евра. Водећи спољнотрговински партнеру у увозу били су Кина (215,5 милиона евра), Немачка (141,1 милиона евра), Италија (53,5 милиона евра), Тајланд (31,7 милиона евра) и Румунија (28,8 милиона евра).

Највеће учешће у увозу привреде са територије РПК Зрењанин чине увоз Неразврстане робе (246,3 милиона евра), бакра (83,9 милиона евра), опреме за дистрибуц. ел. енерг. (43,9 милиона евра), природни каучук и гуме (34,4 милиона евра), елек. апар. за струјна кола и сл. (11,6 милиона евра).

График 4: Најзначајнији увозни спољнотрговински партнери привреде РПК Зрењанин у 2024. години (у хиљ. евра) Извор:РЗС, прерачун ПКС

- Привредници са територије Средњобанатског управног округа у 2024. години остварили су дефицит у робној размени у вредности 53,7 милиона евра. Највећи суфицит у робној размени остварен је са Италијом, у вредности 39,0 милиона евра. Највећи дефицит остварен се у размени са Кином, 214,9 милиона евра. Суфицит је остварен у размени следећих производа: опрема за дистрибуц. ел. енерг, гуме за аутомобиле, чврсте биљне масти, уља „мека“ и сл., док је највећи дефицит остварен у размени производа: неразврстана роба, бакар, природни каучук и гуме.

5.2.2. Регионални БДП

Регион Средњобанатског управног округа учествује 1,3% у стварању БДП (брuto домаћег производа) Републике Србије. Учешће Средњобанатског управног округа у стварању БДВ (брuto додате вредности) Републике Србије је 862,9 милиона евра за 2023. годину. Брuto додата вредност у 2023. години је мања за 2,6% у односу на 2022. годину. На наредном графикону може се видети петогодишње кретање БДВ Средњобанатског округа.

У складу са регулативом Евростата, за ниво области (округа) исказује се БДВ, а почетком 2025. године расположиви су подаци за 2023. годину.

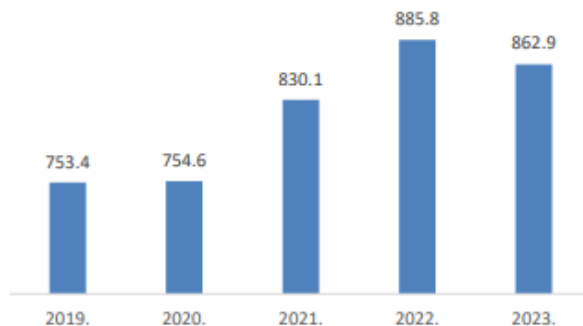

График 5: Брuto додата вредност, Средњобанатски округ, у милионима евра

Брuto додата вредност по становнику у Средњобанатском управном округу у 2023. години износи 5.509,5 евра што је мање за 1,5 % у односу на 2022. годину.

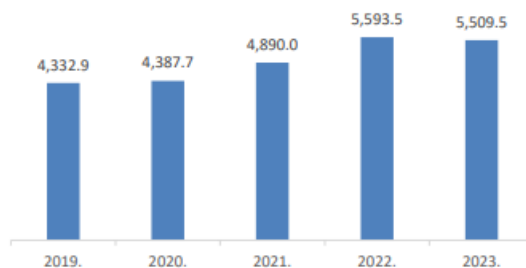

График 6: Бруто додата вредност по становнику, Средњобанатски округ, у еврима

У структури БДВ Средњобанатског управног округа најзаступљеније су услуге са 62,5%, следи индустрија са 16,7%, пољопривреда која учествује са 17,1% и грађевинарство са 3,7%. У поређењу са структуром БДВ Републике Србије услуге, грађевинарство и индустрија Средњобанатског управног округа су испод републичког процентуалног учешћа, а пољопривреда је изнад.

График 7: Бруто додата вредност по становнику, Средњобанатски округ, у еврима
Извор: РЗС, НБС, прерачун ПКС

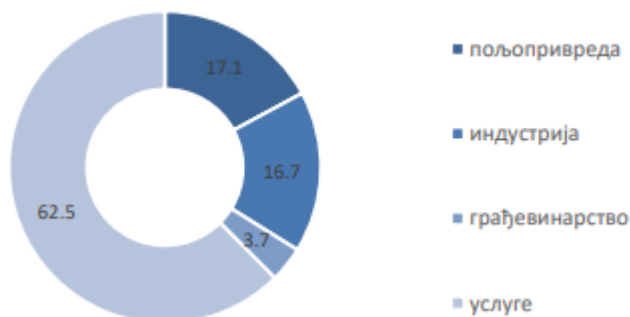

График 8: БДВ Средњобанатског управног округа, према секторима привреде, 2023, %
Извор: РЗС, НБС, прерачун ПКС

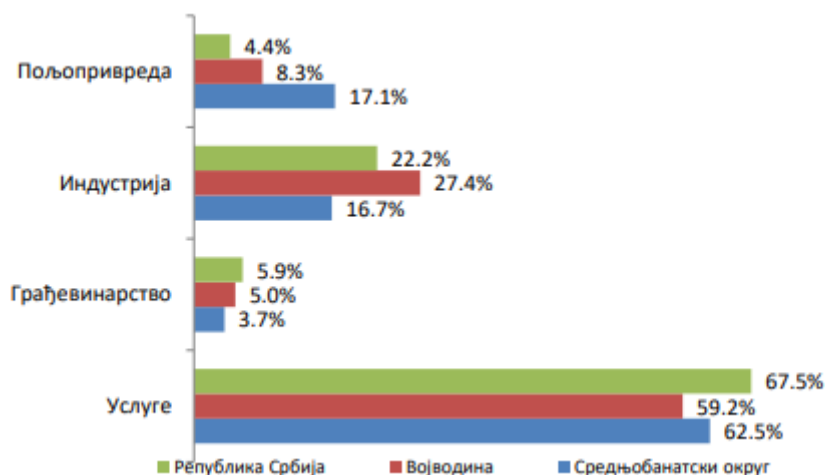

График 9: Структура бруто додате вредности (БДВ) у Републици Србији, Региону Војводине и Средњобанатском округу, 2023. године

5.2.3. Подаци о привреди и привредним субјектима

Према подацима АПР-а за 2023. годину са седиштем на подручју града Зрењанина послује 5.192 привредна субјекта у приватном власништву:

- 1.187 привредна друштва и задруге која запошљавају 20.602 лица,
- 4.005 предузетника од чега 2.358 који запошљавају 3.553 лица и воде двојно књиговодство, са још 1.647 предузетника за које немамо тачну евиденцију броја запослених.

Од укупног броја привредних субјеката 97 је у процесу стечаја/ликвидације, а та предузећа имају 11 запослених тј. не представљају било какву претњу даљем развоју привредног амбијента.

Табела 5: Структура привредних субјеката у приватном власништву према величини, пословним приходима, и броју запослених (без задруга)

Извор: АПР

Величина привредног субјекта	Привредна друштва	Предузетници	Укупно	Укупно у процентима	Остварени пословни приходи у хиљадама РСД	Број запослених
Велики	8	0	8	0,15%	86.159.430	9.369
Средњи	29	0	29	0,56%	48.520.177	4.817
Мали	185	38	223	4,34%	27.396.167	4.707
Микро	918	2.320	3.238	62,94%	18.389.611	5.141
микро - просто књиговодство	0	1.647	1.647	32,01%		1.647

Из наведеног видимо да велика и средња предузећа чине свега 0,61% укупног броја предузећа, доносе 3/4 укупних пословних прихода и запошљавају 14.186 запослених. Наравно, овде треба имати у виду да ангажују и капитал који мора пратити наведене приходе. Са друге стране мали и микро привредни субјекти чине 99,29% укупног броја предузећа, носе значајан део прихода (порепорционално ангажован капитал) и запошљавају између 11.500 и 12.000 лица (претпоставка на основу расположивих података).

На подручју града Зрењанина постоји и значајан број задруга, 47 задруга (једна у стечају) и 26 са пословном приходом мањим од 1 милиона РСД које запошљавају до 3 лица. Поред тога постоји и девет ученичких задруга које су по својој природи недобитне организације, 11 задруга исказује позитивне финансијске перформансе (пословне приходе, пословну добит...), а 8 потенцијал за раст из сопствених или кредитних извора.

Вршећи грубу анализу доступних биланса привредних субјеката (искључујући

предузетнике у сиситему простог књиговодства) можемо констатовати да око 420 привредних друштава има потенцијал даљег стабилног раста као и 1.188 предузетника, где сви заједно запошљавају 8.081 лице. Овде треба имати у виду да од 8 великих предузећа 5 исказује скромну нето добит или губитак што може указивати и да се налазе у инвестиционој фази или фази прилагођавања те да би њих увек требало засебно анализирати имајући у виду њихов утицај на укупну запосленост.

О виталности и стабилности привредног амбијента нам говоре и подаци о броју бизниса који се оснивају. Према расположивим подацима у 2023. години дошло је до апсолутног повећања броја предузетника за 215 новоснованих, док је број новоснованих привредних друштава порастао за 18 што се уклапа у тренд ранијих година.

5.2.4. Просечна зарада

Просечна зарада у Средњобанатском управном округу у периоду јануар – децембар 2024. године, без пореза и доприноса износила је 86.086 динара што је за 12,28% мање од нето просечне зараде у Републици Србији. Када је град Зрењанин у питању, просечна нето зарада износи 88.788 динара што је за 9,53% мање у односу на републички просек.

Табела 6: Просечна зарада за 2024. годину, Извор: РЗС

	Просечне нето зараде [РСД]	Просечне бруто зараде [РСД]
Зрењанин	88.788	122.910
Средњобанатска област	86.086	119.132
АП Војводина	92.725	128.154
Република Србија	98.143	135.403

**Табела 7: Просечна нето зарада у Средњобанатском управном округу за период 2020-2024.године
Извор: РЗС**

	2020	2021	2022	2023	2024
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	60.073	65.864	74.933	86.007	98.143
Средњобанатска област	55.263	59.690	66.396	75.797	86.086
Зрењанин	57.231	61.844	68.833	78.459	88.788
Житиште	50.431	54.746	61.004	70.581	80.881
Нова Црња	51.543	55.209	60.793	69.237	78.888
Нови Бечеј	48.951	52.880	58.640	66.389	76.212
Сечањ	50.304	53.773	59.542	69.352	80.505

Можемо приметити да просечне плате у Зрењанину заостају за републичким просеком плата уз тенденцију пораста те разлике. Наиме, просечне плате у Зрењанину биле су мање у односу на просечне плате у Републици Србији и то за 4,73% у 2020. години, 6,10% у 2021. години, 8,14% у 2022. години, 8,78 % у 2023. години и 9,53% у 2024. години.

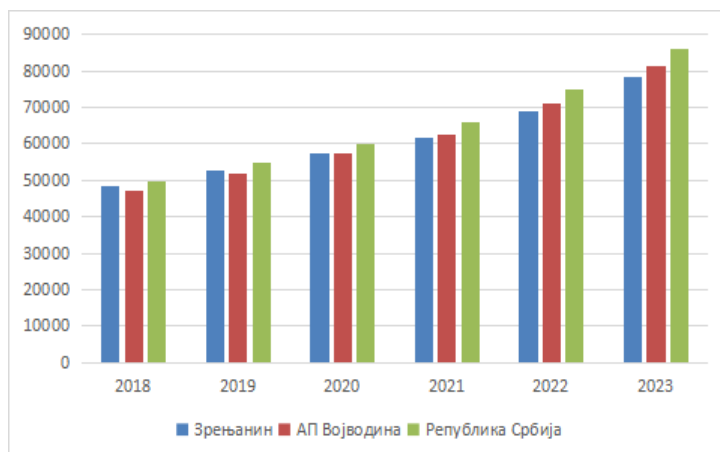

График 10: Упорени приказ просечних зарада без пореза и доприноса, 2018—2023. године
(Извор: РЗС)

5.3. Стање на тржишту рада

5.3.1. Незапосленост

Од 2020. до 2025. године може се уочити опадајући тренд броја (регистровано) незапослених у Зрењанину. Број незапослених лица је смањен са 5.671 у 2020. години на 4.466 у 2025. години, што представља смањење од око 21,25% за пет година. Једино у 2021. и 2024. години имамо благи пораст незапослених лица што може бити директна последица најтеже здравствене кризе и највећег потреса који је задесио човечанство још од Другог светског рата - вирусне инфекције Covid-19 (за 2021. годину), односно фазно отпуштање запослених у компанији “Draexlmaier” након најављеног одласка компаније и прекида свих активности у нашем граду услед вишегодишње глобалне кризе у ауто индустрији.

Табела 7: Кретање броја (регистровано) незапослених у Зрењанину у периоду 2020-2025. године
Извор: Национална служба за запошљавање - Филијала Зрењанин

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Зрењанин	5.671	5.715	5.319	4.766	4.413	4.466

Табела 8: Незапослена лица према степену стручне спреме и полу на крају јануара 2025. године

(Извор: НСЗ - филијала Зрењанин)

Назив округа / Назив општине		Зрењанин
Укупно	Укупно	4.466
	Жене	2.546
Без квалификације	Укупно	731
	Жене	446
Ниво 1 - општа	Укупно	1.210
	Жене	637
Ниво 2 - стручна	Укупно	87
	Жене	34
Ниво 3 - стручна	Укупно	827
	Жене	354
Ниво 4 - општа	Укупно	117
	Жене	75
Ниво 4 - стручна	Укупно	861
	Жене	586
Ниво 5 - стручна	Укупно	43
	Жене	18
Ниво 6.1 ОАС	Укупно	87
	Жене	55
Ниво 6.1 OCC	Укупно	133
	Жене	97
Ниво 6.2 ОАС	Укупно	188
	Жене	122
Ниво 6.2 CCC	Укупно	5
	Жене	5
Ниво 7.1 MAC/IAC	Укупно	166
	Жене	110
Ниво 7.1 MCC	Укупно	6
	Жене	5
Ниво 7.2 CAC	Укупно	5
	Жене	2
Ниво 8 ДАС	Укупно	0
	Жене	0

Табела 9: Незапослена лица према старости и полу на крају јануара 2025. године

Назив округа / Назив општине		Зрењанин
Укупно	Укупно	4.466
	Жене	2.546
15-19	Укупно	160
	Жене	83
20-24	Укупно	330
	Жене	199
25-29	Укупно	364
	Жене	226
30-34	Укупно	366
	Жене	233
35-39	Укупно	407
	Жене	247
40-44	Укупно	453
	Жене	298
45-49	Укупно	531
	Жене	310
50-54	Укупно	512
	Жене	286
55-59	Укупно	667
	Жене	352
60-65	Укупно	676
	Жене	312

Подстицање запошљавања представља један од главних циљева што је посебно наглашено у оквиру стратешких мера за развој општине. Јединице локалне самоуправе предвиђају отварање нових радних места кроз инвестирања у опрему и инфраструктуру, као и кроз обуке запослених, чиме се ствара квалификована радна снага која може одговорити на потребе нових и постојећих предузећа. План развоја општине посебно наглашава стварање повољне климе за запошљавање у малим и средњим предузећима, као и подстицање samozapošljavanja.

Локални акциони план запошљавања града Зрењанина за период од 2024. до 2026. године у тренутку израде анализе представља једини вишегодишњи акт којим се подстиче предузетништво и то највише програмском мером samozapošljavanja, која за циљ има смањење незапослености, подстицање предузетништва и превођење рада “на црно” у легалне токове чиме се остварује и друштвена корист за локалну заједницу кроз повећан прилив новца у локални буџет. Такође је, дефинисано да је садржај програма додељивање средстава у виду субвенције ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, од стране незапосленог или удруживањем више незапослених, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос, с тим да је програм намењен незапосленим лицима без обзира на године живота, при чему се приоритет даје одређеним категоријама теже

запошљивих лица, као и оним делатностима за које се процени да су од значаја за локални економски развој.

5.3.2. Регистрована запосленост

Ситуација на тржишту рада се може окарактерисати као стабилна, с тим да високи инфлаторни притисци успоравају реални раст просечне зараде. Регистрована запосленост током 2023. године је додатно ојачана.

У периоду од 2020. до 2022. године може се уочити растући тренд броја (регистровано) запослених у Зрењанину. Број запослених лица је повећан са 35.548 у 2020. години на 37.169 у 2024. години, што представља повећање од око 4,36%.

У 2024. години у Зрењанину је регистровано је 37.169 запослених, што је 1,57% запослених у Републици Србији.

Табела 10: Регистрована запосленост у периоду од 2020–2024. године за град Зрењанин
Извор: Републички завод за статистику

Зрењанин	2020	2021	2022	2023	2024
Укупно	35.548	35.467	36.044	36.896	37.169

5.3.3. Закључак анализе

1. Демографски потенцијал и радна снага: град има стабилну популацију од преко 105.000 становника, са радним контингентом (15–65 година) од 65.538 лица, тренд смањења незапослености (са 5.715 у 2021. на 4.766 у 2023. години) указује на позитивну економску динамику, значајан број младих (<17 година) чини 17.910 лица, што представља потенцијал за будуће кадровске ресурсе.

2. Развијен образовни систем: постоји мрежа средњих школа са специјализованим профилима (гимназија, економска, техничка, медицинска, електро техничка, пољопривредна и хемијско - прехранбена школа), што обезбеђује квалификовану радну снагу, високо образовање је заступљено кроз Високу техничку школу и Технички факултет "Михајло Пупин" (Универзитет у Новом Саду), са фокусом на ИТ, инжењерство и еколошке науке.

3. Динамична привреда са диверзификованим секторима: привреду карактерише доминација малих и микро предузећа (99,29% укупних субјеката), која запошљавају око 11.500–12.000 лица и доприносе локалном буџету кроз порезе на зараде, велика и средња предузећа (0,61% субјеката) генеришу 75% укупних прихода, што указује на стабилност и потенцијал за инвестиције, тренд раста нових бизниса (+215 предузетника и +18 привредних друштава у 2023. години) показује повољно предузетничко окружење.

4. Спољнотрговински капацитети: извоз у вредности од 484,65 милиона евра (2023) и увоз од 512,52 милиона евра указују на интегрисаност у глобалне тржишне токове, са Немачком, Италијом и Румунијом као кључним партнерима, инфраструктурне и институционалне предности (постојање бизнис инкубатора и ИТ сектора подржава иновације и развој стартапа, град спада у групу општина са 80–100% републичког просека развијености, што га чини атрактивним за инвеститоре).

5. Потенцијал за даљи развој: неискоришћени капацитети у запошљавању жена (32,9% запослених) и младих нуде простор за политике подршке, стабилност малих предузећа и потенцијал њихове експанзије (420 привредних друштава и 1.188 предузетника са растућим билансима) осигуравају одржив економски раст.

Зрењанин поседује солидне основе за економски и друштвени напредак кроз

комбинацију образоване радне снаге, диверзификоване привреде и институционалне подршке. Фокус на подршку малим и микро предузећима, унапређење ИТ сектора, укључивање жена на тржиште рада и јачање партнерстава са образовним институцијама биће кључни за остварење дугорочних циљева одрживог развоја.

6. Опис програма

Програм представља стратешки оквир за унапређење конкурентности локалне економије, подршку предузетништву, привлачење инвестиција, повећање запослености и одрживи развој локалне заједнице. Овај документ је израђен у складу са националним и локалним стратешким документима, законодавним оквиром Републике Србије, као и у складу са циљевима одрживог развоја Уједињених нација и европским принципима територијалног развоја.

Програм ствара предуслове за побољшање пословног окружења и конкурентност привреде. Овако конципиран програм треба да у дужем временском периоду омогући стварање прилика које доприносе економском развоју. Програм садржи правни основ, методологију прикупљања података и анализу, опис циљева, циљне групе односно кориснике, програмске мере и на крају механизме контроле и закључак. У овом делу Програма решава се и питање одређених средстава, повезаних привредних субјеката као и њихово разврставање.

7. Општи и специфични циљеви програма

Град Зрењанин је стратешки орјентисан на развоју економије, о чему сведочи и чињеница да је један од пет развојних праваца у Плану развоја града Зрењанина за период од 2023. до 2030. године развојни правац: **ЕКОНОМСКИ РАЗВИЈЕН И ПРОСПЕРИТЕТАН ГРАД**. У оквиру овог развојног правца идентификована су 2 приоритетна циља који ће бити остварени реализацијом 11 мера.

Посебан циљ 1. Конкурентна и одржива привреда садржи следеће мере:

- 1.1.1. Унапређење пословног окружења
- 1.1.2. Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва
- 1.1.3. Интензивирање сарадње између јавног и приватног сектора на локалном нивоу
- 1.1.4. Континуирани развој људских ресурса у складу са потребама локалног тржишта рада
- 1.1.5. Укључивање МСПП у ланце добављача
- 1.1.6. Подстицање увођења нових технологија и иновација у производне процесе
- 1.1.7. Идентификовање приоритетних сектора у локалној привреди и формирање ланца вредности

Посебан циљ 2. Модернизација руралног развоја садржи следеће мере:

- 1.2.1. Унапређење услова за живот и рад на руралном подручја
- 1.2.2. Креативизација руралног развоја
- 1.2.3. Рурална индустријализација - диверсификација руралних делатности
- 1.2.4. Ефикасније коришћење постојећих ресурса и пољопривредних потенцијала.

Табела 11: Општи и посебни циљеви Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године

Општи циљ	Посебни циљеви
<i>Повољније и конкурентније пословно окружење и одржива привреда</i>	Подстицај привредног раста и развоја на територији града Зрењанина – креирање подстицајног финансијског и административног окружења за оснивање и развој нових привредних субјеката, као и подршка постојећим предузећима у циљу стварања нових радних места и увођења иновација
	Подршка у развоју нових производа, промоцији предузетништва и едукације како би се повећала конкурентност привредних субјеката са територије града Зрењанина и побољшала додата вредност у индустријској и прерађивачкој производњи
	Јачање конкуренције и привлачење инвестиција – позиционирање града Зрењанина као атрактивне инвестиционе дестинације на нивоу Републике Србије, кроз стварање повољног пословног окружења и привлачење домаћих и страних инвеститора

8. Циљне групе

Циљеви овог програма усмерени су на побољшање конкурентности привреде, реализацију инвестиционих пројеката и развој економске активности у граду Зрењанину. Главне мере подршке обухватају саветовање, подстицање отварања нових радних места, улагање у опрему, промоција и учешће на сајмовима, као и подршку за реализацију инвестиција. Ове мере ће директно користити различитим циљним групама, укључујући мала и микро предузећа која ће имати користи од улагања у нову опрему, као и пољопривреднике и предузетнике који ће моћи да побољшају своју производњу и прошире пословање. Такође, мере ће допринети већем броју радних места и већој привлачности инвестиција, што ће позитивно утицати на развој локалне економије.

С тим у вези, препознате су следеће циљне групе :

- **мала и микро предузећа** (предузетници који желе да повећају своју конкурентност путем обука, односно инвестиција у нову опрему и машине);
- **незапослени и потенцијални предузетници** (лица која ће имати користи од нових радних места створених у оквиру ових мера, као и они који желе да започну или унапреде своје пословање).
- **предузетници** (предузетници који желе да повећају своју конкурентност путем обука, односно инвестиција у нову опрему и машине, сајамске наступе)
- **инвеститори.**

Циљне приоритетне групе су микро и мала привредна друштва, као и предузетници који улажу у опрему ради обављања постојеће делатности, затим незапослена лица и потенцијални предузетници, али и инвеститори.

Приоритетна циљна група је формулисана полазећи од анализе постојећег стања, спроведене анкете приватног сектора и чињенице да је средњим и већим привредним друштвима, као и инвеститорима доступан велики спектар мера на националном нивоу са знатно већим средствима као што су програми Министарства привреде, РАС-а и Фонда за развој РС. Такође, у анкети коју је град спровео учешће су узела мала и микро привредна друштва, као и предузетници, који су исказали интересовање за коришћење субвенција. Домаћи и страни инвеститори су дефинисани у најширем смислу овог појма – дакле сви који инвестирају у Србију, уколико отварају привредно друштво (региструју седиште или пословну јединицу) на територији града Зрењанина.

Микро предузеће јесте привредни субјект који има мање од 10 запослених и/или пословни годишњи приход мањи од 700.000 евра, и/или просечну вредност пословне имовине (израчунато као аритметичка средина вредности на почетку и на крају пословне године) до

350.000 евра, а у складу са прописом који регулише ову област.

Мали привредни субјект јесте привредни субјект који има мање од 50 запослених и годишњи промет или укупан годишњи биланс стања који не прелази 10 милиона евра, у складу са прописом којим се уређује државна помоћ;

Средњи привредни субјект јесте привредни субјект који има од 50 до 250 запослених и годишњи промет који не прелази 50 милиона евра или укупни годишњи биланс стања који не прелази 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ;

Велики привредни субјект јесте привредни субјект који има преко 250 запослених и годишњи промет преко 50 милиона евра или укупан годишњи биланс стања преко 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ.

9. Финансијски оквир програма

Програм 1501 – Локални економски развој ПА 1501-0002 Мере активне политике запошљавања ПА 1501-0003 – Подршка економском развоју и промоцији предузетништва				
Назив програма	Укупна процењена финансијска средства по годинама			Веза са Планом развоја града за период од 2023. до 2030. године
	2025.	2026.	2027.	
Финансијске мере				
Програм подршке омладинском предузетништву	3.000.000	3.000.000	3.000.000	Развојни правац I Економски развијен и просперитетан град Приоритетни циљ 1: Конкурентна и одржива привреда
Програм подршке женском предузетништву	5.000.000	5.000.000	5.000.000	
Програм подршке пословима који се сматрају старим или уметничким занатима, односно пословима домаће радиности	2.000.000	2.000.000	2.000.000	
Програм подршке за микро и мале привредне субјекте	0	5.000.000	5.000.000	
Програм подршке иновативним пројектима	0	0	1.000.000	
Рефундација трошкова сајамског наступа/базара за послове који се сматрају старим или уметничким занатима, односно пословима домаће радиности	200.000	200.000	200.000	
Спровођење мера активне политике запошљавања - Програм стручна пракса	1.500.000	2.000.000	2.000.000	
Спровођење мера активне политике запошљавања - Програм стручна пракса - YOUR JOB	1.023.000	0	0	
Спровођење мера активне политике запошљавања - Јавни радови	1.400.000	2.000.000	0	
Спровођење мера активне политике запошљавања - Програм самозапошљања	2.100.000	2.100.000	3.700.000	
УКУПНО за финансијске мере:	16.223.000	21.300.000	21.900.000	
Нефинансијске мере				
Различити облици обука (израда бизнис плана, финансијска писменост и маркетинг на друштвеним мрежама	0	0	0	Развојни правац I Економски развијен и просперитетан град Приоритетни циљ 1: Конкурентна и одржива привреда
Штампа промотивног материјала и брошуре за старе занате	150.000	100.000	100.000	
Суфинансирање Б2Б догађаја "Бизнис штрудла"	100.000	120.000	120.000	
Наступ на сајму занатства у иностранству (рефундација трошкова котизације и пута)	0	300.000	0	
Обезбеђење бесплатних штандова за старе занате на свим манифестацијама у организацији града Зрењанина	0	0	0	
Израда базе добављача	0	0	0	
Израда каталога слободног производног простора - Каталог brownfield локација	0	0	0	

Реализација програма "Летња стучна пракса"	800.000	800.000	1.200.000	
УКУПНО за нефинансијске мере:	1.050.000	1.320.000	1.420.000	
УКУПНО за Програм 1501:	17.273.000	22.620.000	23.320.000	

Програм 0101 – Пољопривреда у рурални развој ПА 0101 0001 - Подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници ПА 0101 0002 - Мере подршке руралном развоју				
Назив програма	Укупна процењена финансијска средства по годинама			Веза са Планом развоја града за период од 2023. до 2030. године
	2025.	2026.	2027.	
Финансијске мере				
Програм подршке пољ. газдинствима за унапређење органске производње	4.000.000	4.000.000	5.000.000	Развојни правац I Економски развијен и просперитетан град Приоритетни циљ 2: Модернизација руралног развоја
Програм подршке пољопривредним газдинствима за унапређење економске активности на селу - улагање у физичку имовину (набавкаопреме, машина и механизације)	2.000.000	2.000.000	2.000.000	
Програма подршке пољопривредним газдинствима за унапређење економске активности на селу – пчеларима	0	3.000.000	3.000.000	
Програма подршке за доделу субвенција за подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу	0	3.000.000	3.000.000	
Програма подршке за доделу субвенција за набавку сертификованих садница и лозних калемова	0	0	5.000.000	
УКУПНО за финансијске мере:	6.000.000	12.000.000	18.000.000	
Нефинансијске мере				
Уређење каналске мреже (двонаменско коришћење канала - одводњавање и наводњавање)	22.000.000	22.000.000	22.000.000	Развојни правац I Економски развијен и просперитетан град Приоритетни циљ 2: Модернизација руралног развоја
Обележавање парцела државног земљишта - геодетске услуге	2.000.000	2.200.000	2.500.000	
Учешће на домаћим сајмовима - трошкови улазница за посете сајмовима пољопривреде	60.000	60.000	60.000	
Контрола плодности обрадивог пољопривредног земљишта (прве до пете класе), унетог минералног ђубрива и пестицида у обрадиво пољопривредно земљиште	5.880.000	6.000.000	6.000.000	
Набавка софтвера за електронско вођење књиге поља	10.000.000	0	0	
Скидање усева са узурпираног пољопривредног земљишта у државној својини	2.000.000	2.000.000	2.000.000	
УКУПНО за нефинансијке мере:	41.940.000	32.260.000	32.560.000	
УКУПНО за Програм 0101:	47.940.000	44.260.000	50.560.000	
Програм ЛЕР-а УКУПНО:	65.213.000	66.880.000	73.880.000	

Реализација наведених програма зависиће од прилива средстава у буџет града Зрењанина.

10. Програмске мере

Кључни део програма су програмске мере, које се концепцијски могу поделити на три кључна типа подршке привредним активностима на територији града Зрењанина:

1. Подстицање запошљавања
2. Подстицање конкурентности
3. Привлачење инвестиција

10.1. Подстицање запошљавања

Подстицање запошљавања реализује се кроз:

- 1.1. Програм стручне праксе;
- 1.2. Програм стручне праксе - YOUR JOB;
- 1.3. Субвенција за самозапошљавање;
- 1.4. Програм јавних радова;
- 1.5. Летња стручна пракса.

Програми 1.1., 1.2., 1.3. и 1.4. реализују се у сарадњи са Националном службом за запошљавање - филијала Зрењанин на основу потписаног Меморандума о техничкој сарадњи, а кроз **Локални акциони план запошљавања града Зрењанина за период од 2024. до 2026. године**. Средства за реализацију ових програма обезбеђују се из буџета града Зрењанина.

Програм стручне праксе – Стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у струци. Програм је намењен незапосленим лицима без радног искуства у струци, са високим, вишим и средњим образовањем, без обзира на године старости, који се оспособљавају за самосталан рад у струци без заснивања радног односа, ради стицања искуства и услова за полагање приправничког, односно, стручног испита у складу са Законом или општим актом послодавца. Показатељ учинка ове мере је број лица која се стручно оспособљавају за самостални рад у струци. Извори верификације - извештаји НСЗ-а и послодаваца.

Програм стручне праксе - YOUR JOB - Подразумева краткорочну прилику за младе незапослене особе која има за циљ да им се омогући развијање професионалних вештина, стицање радног искуства у струци и боље разумевање задатака одређеног радног места. Циљ овог Програма је подизање запошљивости младих, а посебан фокус је дат на незапослене младе у осетљивом положају. Пројекат финансирају Аустријска развојна агенција, Каритас Француске и Каритас Аустрије, а реализује се кроз партнерство Каритас организација из региона. Извори верификације - извештаји Бискупијског Каритаса Зрењанин.

Програм јавних радова – Омогућава се радно ангажовање незапослених лица у циљу реализације послова из области социјалних и хуманитарних делатности; одржавања и обнављања јавне инфраструктуре и одржавања и заштите животне средине и природе. Тиме се доприноси остваривању одређеног друштвеног интереса уз очување и унапређење радних способности незапослених лица. Показатељ учинка ове мере је број радно ангажованих лица. Извори верификације - извештаји НСЗ-а и послодаваца- извођача јавних радова.

Програм самозапошљавања – Додељивање средстава у виду субвенције ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, од стране незапосленог или удруживањем више незапослених, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос. Програм је намењен незапосленим лицима без обзира на године живота, при чему се приоритет даје одређеним категоријама теже запошљивих лица, као и оним делатностима за које се процени да су од значаја за локални економски развој. Показатељ учинка ове мере је број додељених субвенција и захтева за самозапошљавање. Извори

верификације – извештаји НСЗ- Филијала Зрењанин.

Програм Летња стручна пракса реализује се у сарадњи са Техничким факултетом “Михајло Пупин” Зрењанин на основу потписаног Меморандума о техничкој сарадњи. Средства за реализацију овог програма обезбеђују се из буџета града Зрењанина, и то у износу од 800.000,00 динара годишње у 2025. и 2026. години, односно 1.200.000,00 динара у 2027. години. Извори верификације - извештаји Техничког факултета “Михајло Пупин” Зрењанин.

10.2. Подстицање конкурентности

Повећање конкурентности постиже се кроз инвестирање у нове технологије и опрему, што омогућава предузећима да постану ефикаснија и конкурентнија. Поред тога, улагање у људски капитал, кроз обуке и унапређење продуктивности запослених, кључно је за постизање овог циља. Повећање конкурентности је такође подржано кроз мере усмерене на побољшање видљивости предузећа на тржишту, као што су маркетинг и учешће на сајмовима.

Мера Подстицање конкурентности намењена је реализацији подршке пројектним активностима привреде, с тим да је инструмент доделе државне помоћи субвенција/рефундација. Реализује се кроз следеће Програме и активности:

1. Програм подршке женском предузетништву;
2. Програм подршке омладинском предузетништву;
3. Програм подршке пословима који се сматрају уметничким и старим занатима, односно пословима домаће радиности;
4. Програм подстицања развоја микро и малих правних лица кроз опремање било новом или половном опремом до 5 година старости;
5. Програм подршке имплементацији и развоју иновативних пројеката,
6. Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Зрењанина
7. Промоција локалних производа (сајмови у земљи и иностранству, израда промотивног материјала);
8. Организовање едукативних радионица.

10.2.1. Програм подршке женском предузетништву

Општи циљ овог Програма је системско унапређење предузетништва међу женама, директна подршка реализацији њихових предузетничких идеја, као и развој предузетничких способности и капацитета код жена. Крајњи циљ Програма је повећање свести о важности женског предузетништва, као и остваривање значајније улоге жена предузетница на тржишту рада кроз развој њиховог пословања, запошљавање већег броја људи и остваривање већих и одрживих прихода.

Средства су намењена за субвенционисање трошкова за улагање у набавку машине/опреме/ специјализованог алата и за набавку репроматеријала.

Право на бесповратна средства имају мали и микро привредни субјекти и предузетнице, који кумулативно испуњавају следеће услове:

- да је власник жена са најмање 51% удела у истом, односно у којем је жена одговорно лице за пословање и управљање (директор) уписана у АПР-у,
- да су регистровани на територији града Зрењанина,
- да су позитивно пословали у претходној години (исказан нето добитак),
- да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације,
- да су измирили све обавезе по основу пореза и доприноса,
- да им није изречена правоснажна мера забране обављања делатности,

- да у претходној или текућој години за исте намене није примио бесповратна средства која потичу из јавних средстава по неком другом програму државне помоћи или из других извора финансирања,
- да у било ком периоду у току две узастопне фискалне године закључно са даном доношења одлуке о додели бесповратних средстава, није примио дозвољену *de minimis* помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 300.000 евра,
- да нису у групи повезаних лица од којих су неки од чланова велика и средња правна лица.

Финансијска помоћ се додељује корисницима једнократно и неповратно, а средства за реализацију овог програма представљају **de minimis помоћ** (помоћ мале вредности).

10.2.2. Програм подршке омладинском предузетништву

Општи циљ овог програма је системско унапређење предузетништва међу младима, директна подршка реализацији њихових предузетничких идеја у првим фазама пословања, као и развој предузетничких способности и капацитета код младих. Крајњи циљ Програма је повећање свести о важности омладинског предузетништва, као и остваривање значајније улоге младих предузетника на тржишту рада кроз развој њиховог пословања, запошљавање већег броја људи и остваривање већих и одрживих прихода.

Средства су намењена за субвенционисање трошкова за улагање у набавку машине/опреме/ специјализованог алата и за набавку репроматеријала.

Право на доделу бесповратних средства имају мали и микро привредни субјекти и предузетници, који кумулативно испуњавају следеће услове:

- оснивач и законски заступник је физичко лице старости до 35 година. У привредном субјекту који има више власника, већински удео мора бити у власништву једног или више физичких лица старости до 35 година (минимум 51%) и један од законских заступника мора бити физичко лице старости до 35 година,
 - да су регистровани на територији града Зрењанина,
 - да су позитивно пословали у претходној години (исказан нето добитак),
 - да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације,
 - да су измирили све обавезе по основу пореза и доприноса,
 - да им није изречена правоснажна мера забране обављања делатности,
 - да у претходној или текућој години за исте намене није примио бесповратна средства која потичу из јавних средстава по неком другом програму државне помоћи или из других извора финансирања,
 - да у било ком периоду у току две узастопне фискалне године закључно са даном доношења одлуке о додели бесповратних средстава, није примио дозвољену *de minimis* помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 300.000 евра,
 - да нису у групи повезаних лица од којих су неки од чланова велика и средња правна лица.

Финансијска помоћ се додељује корисницима једнократно и неповратно, а средства за реализацију овог програма представљају **de minimis помоћ** (помоћ мале вредности).

10.2.3. Програм подршке пословима који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности

Општи циљ Програма доделе бесповратних средстава за развој и ревитализацију послова који се сматрају уметничким и старим занатима, односно пословима домаће радиности је подршка пословима који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима

домаће радиности на основу Правилника о одређивању послова који се сматрају старим уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата ("Службени гласник Републике Србије", бр. 56/12). Циљ је унапређење и очување процеса производње на начин који не угрожава традиционалну технологију карактеристичну за уметнички или стари занат или посао домаће радиности, затим повећање конкурентности и развој предузетништва на територији града Зрењанина. Такође, предвиђеним мерама даје се подршка опстанку, ревитализацији и заштити старих и уметничких заната.

Средства су намењена за субвенционисање трошкова за улагање у набавку машине/опреме/ специјализованог алата, репроматеријала, амбалаже, рачунара и рачунарске опреме и штампаног промотивног материјала.

Право на бесповратна средства имају микро и мала привредна друштва и предузетници чија је делатност стари и уметнички занати, односно послови домаће радиности на основу Правилника о одређивању послова који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата ("Службени гласник Републике Србије", број 56/12) са седиштем на територији града Зрењанина.

За доделу бесповратних средстава мала и микро предузећа и предузетници, морају кумулативно испуњавати следеће услове:

- да су регистровани на територији града Зрењанина,
- да су позитивно пословали у претходној години (исказан нето добитак),
- да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације,
- да су измирили све обавезе по основу пореза и доприноса,
- да им није изречена правоснажна мера забране обављања делатности,
- да за исте намене није конкурисао за бесповратна средства која потичу из јавних средстава по неком другом програму државне помоћи или из других извора финансирања,
- да у било ком периоду у току две узастопне фискалне године закључно са даном доношења одлуке о додели бесповратних средстава, није примио дозвољену *de minimis* помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 300.000 евра,
- да нису у групи повезаних лица од којих су неки од чланова велика и средња правна лица
- да поседују важећи сертификат издат од стране Министарства надлежног за послове привреде којим се потврђује да је носилац сертификата као "производ старог заната", "производ уметничког заната" или "производ домаће радиности"

Финансијска помоћ се додељује корисницима једнократно и неповратно, а средства за реализацију овог програма представљају **de minimis помоћ** (помоћ мале вредности).

10.2.4. Програм подстицања развоја микро и малих правних лица

Општи циљ програма је подршка малим и микро привредним субјектима у редовном пословању ради унапређења производње, ширења делатности или побољшања услуга.

Средства су намењена и могу се користити за набавку опреме, машина, алата за сопствене потребе, као и других манипулативних транспортних средства (виљушкар, палетари и др. за потребе утовара, истовара, премештања).

Овом мером предвиђена је и могућност замене дотрајалих машина и опреме новијим, уколико привредни субјекат има потребе за тим. Ако привредни субјекат конкурише за

средства за набавку половних машина и опреме, она може бити и старија од 5 година уколико се бизнис планом то покаже као оправдано (боље перформансе машине, уштеда енергије, једноставније одржавање и набавка резервних делова и сл.).

За доделу бесповратних средстава мала и микро предузећа морају кумулативно испуњавати следеће услове:

- да су регистровани на територији града Зрењанина,
- да су позитивно пословали у претходној години (исказан нето добитак),
- да над њима није покренут стечајни поступак или поступак ликвидације,
- да су измирили све обавезе по основу пореза и доприноса,
- да им није изречена правоснажна мера забране обављања делатности,
- да за исте намене није конкурисао за бесповратна средства која потичу из јавних средстава по неком другом програму државне помоћи или из других извора финансирања,
- да у било ком периоду у току две узастопне фискалне године закључно са даном доношења одлуке о додели бесповратних средстава, није примио дозвољену *de minimis* помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 300.000 евра,
- да нису у групи повезаних лица од којих су неки од чланова велика и средња правна лица.

Финансијска помоћ се додељује корисницима једнократно и неповратно, а средства за реализацију овог програма представљају **de minimis помоћ** (помоћ мале вредности).

10.2.5. Програм подршке имплементацији и развоју иновативних пројеката

Програм има за циљ да подстакне развој решења која користе савремене технологије како би се унапредио квалитет живота грађана, повећала ефикасност јавних услуга и омогућио одржив развој урбаног простора. Фокус се ставља на повезивање локалне самоуправе са *startup* предузећима и образовним институцијама, уз стварање подстицајног окружења за технолошке иновације и дигиталну трансформацију града.

Подршка је намењена пројектима који развијају конкретна технолошка решења у оквиру Smart City области, као што су паметна инфраструктура, дигитализација јавних услуга, управљање саобраћајем и урбаним мобилитетом, енергетска ефикасност, обновљиви извори енергије, паметно управљање отпадом и ресурсима, као и унапређење јавне безбедности кроз употребу ИТ система и напредних софтверских алата. Посебан акценат ставља се на пројекте који имају потенцијал за примену у реалним урбаним условима и који укључују сарадњу са локалним институцијама, јавним предузећима и грађанима.

Финансијска подршка се реализује у виду доделе бесповратних средстава, а могући корисници ове мере су стартап предузећа са седиштем у Зрењанину, тимови студената и истраживача са више школе и техничког факултета. Приликом одабира пројеката, посебан значај има ниво иновативности, тржишни потенцијал, одрживост и допринос локалном развоју, као и могућност укључивања грађана и применљивост решења у ширем урбаном контексту.

Финансијска помоћ се додељује корисницима једнократно и неповратно, а средства за реализацију овог програма представљају **de minimis помоћ** (помоћ мале вредности).

Појашњење за Програм подршке женском предузетништву, Програм подршке омладинском предузетништву, Програм подршке пословима који се сматрају уметничким и старим занатима, односно пословима домаће радиности, Програм подстицања развоја микро и малих правних лица кроз опремање било новом или половном опремом до 5 година старости, Програм подршке имплементацији и развоју

иновативних пројеката и Програм рефундације трошкова котизације за сајамске наступе

Висину средстава, услове учешћа на јавном конкурс, критеријуме за вредновање поднетих пријава и доношење одлуке, начин реализације програма, обавезе корисника и града утврдиће надлежне комисије за доделу бесповратних средстава.

10.2.6. Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Зрењанина

У циљу развоја пољопривредне производње планирани су програми подршке који ће се реализовати кроз Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Зрењанина.

Планирана је реализација Програма кроз следеће активности:

- суфинансирање инвестиција у физичку имовину пољопривредних газдинстава у набавку нове опреме, машина и механизације;
- додела бесповратних средстава за унапређење органске производње - за набавку садног и семенског материјала дозвољеног за употребу у органској производњи, контроли земљишта и плодова, сертификацију органске производње и друге инвестиције које се односе на органску производњу, а део су осталих мера руралних развоја;
- додела субвенција пољопривредним газдинствима за унапређење економске активности на селу – пчеларима;
- додела субвенција за подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу;
- додела субвенција за набавку сертификованих садница и лозних калемова.

Финансијска помоћ се додељује корисницима једнократно и неповратно, а средства за реализацију овог програма представљају **de minimis помоћ** (помоћ мале вредности).

10.2.7. Промоција локалних производа

Циљ ове мере је подстицање видљивости и конкурентности домаћих производа кроз организовану промоцију на националном и међународном нивоу. Промоција се спроводи путем учешћа на сајмовима, изложбама и другим привредним манифестацијама у земљи и иностранству, као и кроз активности брендирања које доприносе препознатљивости и пласману производа на тржишту.

Кроз ову меру, локални произвођачи добијају подршку за:

- излазак на релевантне сајмове и изложбе ради представљања својих производа;
- израду промотивног материјала и презентација;
- брендирање производа;
- промотивне кампање усмерене на домаће и инострано тржиште.

Очекује се да ова мера допринесе јачању позиције домаћих производа на тржишту, унапређењу имица локалне производње и отварању нових тржишта.

Финансијска помоћ се додељује корисницима једнократно и неповратно.

10.2.8. Организовање едукативних радионица

Акредитована Регионална агенција за друштвено економски развој Банат, у оквиру својих редовних активности које спроводе сертификовани запослени, у циљу пружања подршке

предузетницима, а нарочито почетницима у пословању, нуди нефинансијске услуге кроз: пружање саветодавних услуга, обуке и мониторинга.

Саветодавне услуге се односе на: помоћ при изради бизнис плана, дефинисање кључних елемената бизнис плана, провера исправности, тачности и комплетности конкурсне документације.

РЦР Банат у сарадњи са Министарством привреде и Развојном агенцијом Србије, реализује тзв. “стандардизовани сет услуга” у оквиру којег се организују обуке које се спроводе према унапред припремљеној методологији од стране Развојне агенције Србије.

Обуке су намењене како потенцијалним, тако и постојећим привредним субјектима, а зависно од теме, могу бити једнодневне или дводневне. Учешће полазника и радни материјал на обуци су бесплатни. Такође, након обуке сви полазници добијају потврду/сертификат о успешно завршеној обуци. У наставку су информације о врсти обука које спроводи РЦР Банат:

- Обука за почетнике у пословању – дводневна обука намењена почетницима у бизнису;
- Маркетинг и продаја – једнодневна обука намењена постојећим компанијама;
- Електронско пословање и ИТ у пословању – једнодневна обука намењена постојећим компанијама;
- Припрема пословног плана и пословање са банкама – једнодневна обука намењена постојећим компанијама;
- Обука за жене предузетнице – једнодневна обука намењена и постојећим и потенцијалним женама предузетницама.

Обуке за почетнике у пословању врши и Национална служба за запошљавање - филијала Зрењанин. Такође, град Зрењанин спроводи обуке у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина, Министарством привреде, Фондом за развој...

10.3. Привлачење инвеститора

Мера обухвата низ активности усмерених на побољшање привредне инфраструктуре, уређење просторних и правних услова за инвестирање, као и стварање стимулативног пословног окружења. Посебан акценат ставља се на подршку реализацији инвестиционих пројеката који доприносе отварању нових радних места, унапређењу конкурентности и одрживом развоју.

Локална самоуправа пружа подршку реализацији инвестиционим пројектима корисника путем следећих инструмената доделе државне помоћи:

- 3.1. Инфраструктурно опремање индустријских и радних зона;
- 3.2. Обезбеђивање неизграђеног грађевинског земљишта у својини јединице локалне самоуправе испод тржишне цене или без накнаде ;
- 3.3. Стварање повољног окружења за рад.

С обзиром на издвојена средства у буџету, локална самоуправа се определила да у самом програму разради Меру подршке повећању конкурентности, док ће приликом реализације Мере подршке за привлачење инвеститора у свему поступити у складу са чланом 30. Закона о контроли државне помоћи и општим одредбама овог програма, односно поднеће индивидуалну пријаву државне помоћи која ће бити заснована на условима из Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи.

10.3.1. Инфраструктурно опремање индустријских и радних зона

Ова активност подразумева улагање у изградњу и унапређење путне, комуналне и енергетске инфраструктуре у индустријским и радним зонама, са циљем да се инвеститорима понуде потпуно опремљене локације спремне за почетак пословања. Ово укључује асфалтирање путева, довођење струје, воде, канализације, гаса и интернета.

Планирано је опремање Индустријске зоне Југоисток II-Б и Индустријске зоне Југоисток II-Д.

10.3.2. Обезбеђивање неизграђеног/изграђеног грађевинског земљишта у својини јединице локалне самоуправе испод тржишне цене или без накнаде

Локална самоуправа може инвеститорима понудити парцеле за изградњу производних или пословних капацитета по повлашћеним условима, уз јасно дефинисане обавезе у погледу улагања и запошљавања. Оваква политика подстиче бржи развој и смањује почетне трошкове улагања.

У складу са Уредбом о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности ("Службени гласник Републике Србије", број 61/2015, 88/2015, 46/2017, 30/2018 и 53/2021) јединица локалне самоуправе може инвеститору дати земљиште по цени мањој од тржишне, односно без накнаде уколико прибави претходну сагласност Владе Републике Србије. Неопходно је да на основу Писма о намерама инвеститора сачини Елаборат економске оправданости уколико додељује грађевинско земљиште са умањеном или без накнаде, сем у случају када се ради о пројекту од значаја за који одлуку о оправданости доделе доноси Влада Републике Србије. Такође, "износ умањења тржишне вредности цене, за пројекте локалног економског развоја из члана 7. став 1. тачка 1) ове уредбе не може бити већи од очекиваног износа увећања јавних прихода по основу реализације тог пројекта, односно инвестиције, у периоду од пет година који почиње ступањем на снагу уговора о отуђењу од почетка реализације пројекта, односно инвестиције."

Сваки инвестициони пројекат биће пријављен као индивидуалан Комисији за контролу државне помоћи, а у складу са чланом 30. Закона о контроли државне помоћи.

10.3.3. Стварање повољног окружења за рад

Ова активност подразумева унапређење институционалне и административне подршке инвеститорима, укључујући убрзане процедуре за добијање дозвола, доступност информисања и транспарентност процеса. Такође, обухвата развој локалних политика које подржавају предузетништво, стручну обуку радне снаге и партнерства са образовним институцијама.

Град инвеститорима пружа могућност рада у режиму Слободне зоне, кућно царинење, као и коришћење опремљених пословних просторија у Бизнис инкубатору у првој фази пословања.

Пословни инкубатор Зрењанин БИЗ је предузеће основано са намером да подржи предузетнички процес предузећа која се баве делатношћу из сектора услуга и подстиче њихову иновативност, како би се ниво успешности таквих компанија повећала. Само предузетници са одрживим пројектима могу да постану станари БИЗ-а, који ће им пружити више модела услуга, подршке и ресурса. БИЗ станарима пружа формално организационо окружење са менаџментом, организује систем планирања, мониторинга и развоја станара, систем мерења учинка, организује тренинге и едукацију, укључујући и помоћ у припреми пословног плана, маркетинга, истраживања тржишта, помоћ у развоју техничке и друге документације, добијање одговарајућих сертификата и др. У зрењанинском инкубатору ће свој рад започети новоформиране компаније које су на конкурс за пословне идеје оцењене као најбоље.

Ова врста помоћи представља *de minimis* помоћ (помоћ мале вредности).

11. Механизми доделе средстава

Овај део се бави хронолшким приказом корака и поступања пред надлежним органима и институцијама које су укључене у поступак реализације Програма. Поступке можемо поделити на два дела – први део је онај који се односи на интерна поступања локалне самоуправе, док се други део односи на поступања пред другим органима. Такође, у овом делу су дати примери индикатора резултата за предложене мере у оквиру ПЛЕР-а.

11.1. Поступање градских служби

Град као давалац државне помоћи је дужан да врши контролу трошења јавних средстава и коришћења тих средстава. Поред тога је у обавези да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи. Како је у обавези да ближе уреди начин и поступак вршење контроле и надзора овим програмом се између осталог решавају и питања механизма доделе и праћења средстава додељених у оквиру свих мера овог програма.

Стога посебно битан сегмент реализације Програма представљају механизми за доделу средстава и механизми за праћење трошења средстава, као квалитативна основа за поштовање закона и важан радни оквир.

Поступак доделе средстава:

1. Образовање компетентне Комисије за доделу средстава. Комисија за доделу средстава предлаже услове јавног позива на основу Програма, које мора одобрити Градско веће, а пре расписивања Јавног позива за доделу средстава. Комисија треба да донесе правилник о раду и правилник о начину и избору пројеката.

2. Јавни позив за доделу средстава - у оквиру сваког јавног позива биће дефинисан износ средстава за реализацију мере, укупан проценат или износ могућег суфинансирања за предложене пројекте, као и средства обезбеђења.

3. У складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС", бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10 и 105/2021) омогућава се упознавање јавности и приступ информацијама на интернет страници и Службеном листу града Зрењанина.

4. Саставни део конкурсне документације чине: пријавни образац, Бизнис план са инвестиционим пројектом, потврда о регистрацији правног лица у Агенцији за привредне регистре, фотокопија или очитана лична карта подносиоца пријаве, уверење Пореске управе Министарства финансија Републике Србије о измирењу доспелих обавеза јавних прихода (порези и доприноси) не старије од 30 дана од датума објављивања Јавног конкурса, предрачун или понуда добављача за машину/опрему/специјализовани алат и/или репроматеријал и/или рачунар и рачунарску опрему, амбалажу и штампани промотивни материјал, уверење о измиреним јавним приходима по свим уплатним рачунима јавних прихода које администрира Локална пореска администрација и изјаве (о прихватању услова конкурса, о сагласности за коришћење датих података, о статусу, о повезаним лицима, о примљеној државној помоћи мале вредности, о непостојању двоструког финансирања, о непостојању неизмирених обавеза, да се не воде судски поступци и о тачности и веродостојности датих података). Комисија за доделу средстава може јавним позивом предвидети и другу додатну документацију за коју процени да је потребна за спровођење јавног позива у целини или за неку од предвиђених програмских мера.

5. Градоначелник доноси предлог листе корисника бесповратних средстава на основу предлога добијеног од стране Комисије за доделу средстава.

6. Рок жалбе на предлог листе корисника бесповратних средстава је 3 дана од дана објављивања.

7. На основу коначне листе корисника бесповратних средстава, а након прибављања средства обезбеђења, приступа се склапању уговора са изабраним правним лицима.

Поступак праћења трошења средстава:

1. Образовање компетентне Комисије за надзор, која ће вршити контролу и обилазак правних лица која су добила средства. Ова комисија даје мишљење и предлог мера уколико је начињен прекршај у трошењу одобрених средстава. Комисија за надзор мора имати пословник о раду. Комисију за доделу средстава и Комисију за надзор чине различити чланови, односно не може исто лице бити члан обе комисије истовремено, чиме се спречава сукоб интереса и транспарентнији је процес одлучивања. Комисију за доделу средстава и Комисију за надзор образује Градоначелник.

2. Правно лице које је користило подстицај из неке од предложених мера је у обавези да поднесе наративни и финансијски извештај о утрошку добијених средстава. Модел извештаја одређује Комисија за надзор. Комисија за надзор врши преглед добијених извештаја, по потреби захтева појашњење или допуну извештаја и врши обилазак правних лица.

3. Комисија за надзор на основу прикупљене документације и теренског обиласка сачињава Извештај и исти подноси Градском већу на усвајање.

4. Након што Градско веће усвоји Извештај Комисије за надзор, Одељење за финансије је дужно да кориснику средстава врати средства обезбеђења.

11.2. Поступање према другим надлежним институцијама

Обзиром да се Програмом додељује државна помоћ у складу са чланом 30. Закона о контроли државне помоћи, град је дужан да Комисији за контролу државне помоћи достави пријаву државне помоћи. Наиме, пре него што се Програм пошаље у процедуру усвајања пред градске органе мора се послати Комисији за контролу државне помоћи.

Пријава државне помоћи се састоји од Општег обрасца пријаве, Програма и пропратног акта којим се упућује Комисији за контролу државне помоћи. Чланом 30. Закона о контроли државне помоћи дефинисано је да пријава садржи податке и информације на основу којих Комисија може правилно и потпуно да утврди чињенично стање, као и да је подносилац пријаве је предлагач прописа, давалац или скуп даваоца државне помоћи, који подноси Комисији пријаву. Истим чланом је прописано да за тачност и истинитост података наведених у пријави је одговоран подносилац пријаве. Поред тога, члан 30. Закона прописује да се државна помоћ која подлеже обавези пријаве, не може доделити пре него што Комисија да мишљење односно донесе решење којим се оцењује усклађеност са правилима о додели државне помоћи.

Имајући у виду наведено али и чињеницу да у складу са чланом 31. Закона о контроли државне помоћи Комисија даје мишљење о усклађености прописа који садрже услове или критеријуме за доделу државне помоћи са овим законом у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве.

Обавезе извештавања Комисије за контролу државне помоћи

- у складу са члан 48. Закона о контроли државне помоћи ради вођења регистра државне помоћи и *de minimis* помоћи општина је дужна да води евиденцију о додељеној државној помоћи и *de minimis* помоћи и да достави Комисији податке неопходне за вођење регистра.

- у складу са чланом 50. Закона општина је дужна води евиденцију о додељеној државној помоћи и да достави податке неопходне за сачињавање годишњег извештаја најкасније до 15. јуна текуће за претходну годину.

- у складу са чланом 51. Закона општина је дужна да достави Комисији план усвајања шема државне помоћи за наредну буџетску годину и рокове за њихово усвајање, а најкасније до 15. децембра текуће године.

- у складу са чланом 11. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи): тач.: 4) у року од 20 дана од дана доделе, Комисији за контролу државне помоћи доставља податке о додељеној *de minimis* помоћи за потребе вођења регистра *de minimis* помоћи; 5) води евиденцију о додељеној *de minimis* помоћи по појединачним корисницима *de minimis* помоћи; 6) чува податке и документа о додељеној *de minimis* помоћи десет година од дана њене доделе; 7) на писани захтев Комисије за контролу државне помоћи доставља све податке и документа; 8) доставља Комисији за контролу државне помоћи податке о додељеној *de minimis* помоћи за потребе израде годишњег извештаја о додељеној државној

помоћи.

Град је у обавези да додељену помоћ мале вредности пријави Комисији за контролу државне помоћи. Члан 7. Закона о контроли државне помоћи дефинише кумулацију државне помоћи: „кумулација представља збир додељене државне помоћи која има јединствен циљ и намену независно од врсте, инструмента доделе и даваоца државне помоћи. У циљу утврђивања преосталог дозвољеног износа конкретне државне помоћи, давалац је дужан да, пре доделе државне помоћи од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу претходно додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове, и изврши кумулацију. Оправдани трошкови су трошкови за које је дозвољено доделити државну помоћ у зависности од врсте и намене државне помоћи. Влада ближе уређује правила кумулације“.

Водећи се тиме локална самоуправа прописује да се средства добијена у складу са Програмом збрајају са другим средствима добијеним од осталих нивоа власти за исте оправдане трошкове и то тако што се примењује најповољнија висина државне помоћи утврђена Уредбом о правилима за доделу државне помоћи, Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 23/21) и Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћи)(„Службени гласник РС“, број 23/21), а која представља горњу границу до које је дозвољено доделити укупан износ државне помоћи, без обзира да ли се средства додељује по основу једне или у комбинацији више шема и/или индивидуалних државних помоћи, и да ли су средства додељена од стране Републике Србије, аутономне покрајине или јединица локалне самоуправе.

De minimis помоћ која се додељује у складу с овим програмом кумулира се са другим добијеним средствима означеним као de minimis државна помоћ, додељеним у текућој фискалној години и у претходне две фискалне године, до горње границе од 300.000 евра. Ова врста државне помоћи се може кумулирати са другим врстама државне помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове само до висине (интензитета) државне помоћи која представља горњу границу до које се може доделити укупан износ државне помоћи. Уколико ова врста државна помоћ није додељена за одређене оправдане трошкове или се њима не може приписати, може се кумулирати са другим категоријама државне помоћи у складу са припадајућим правилима о државној помоћи.

11.3. Индикатори успеха ПЛЕР-а

Успешност мера предвиђених Програмом локалног економског развоја (ПЛЕР) прати се кроз индикаторе који омогућавају процену ефеката спроведених активности. Ови индикатори служе као механизам за евалуацију утицаја мера на привреду, конкурентност предузећа и инвестициону климу. Кроз праћење конкретних резултата, могуће је утврдити у којој мери су спроведене мере допринеле економском расту и развоју локалне заједнице.

Индикатори резултата за меру подршке повећању конкурентности привреде

Број новооснованих привредних друштава

Број новооснованих предузетничких радњи

Број микро и малих предузећа која су добила бесповратна средства

Број подржаних предузетника

Број запослених лица

Број незапослених лица

Број предузећа која су учествовала на сајмовима уз подршку мера

Број новоизграђених или реновираних производних хала, складишта и пословних простора

Праћењем ових индикатора, локална самоуправа може анализирати ефекте спроведених мера и по потреби кориговати стратегије подршке како би максимизирала позитивне резултате за локалну привреду.

12. Закључак

Програм локалног економског развоја града Зрењанина представља стратешки оквир усмерен на унапређење конкурентности, повећање запослености и привлачење инвестиција, кроз ефикасно коришћење постојећих ресурса и потенцијала. Кључни приоритети обухватају подршку малим и микро предузећима и предузетницима, јачање људског капитала, диверсификацију привреде и подстицање иновација, као и смањење социјалних и економских неједнакости.

Дугорочна визија за Зрењанин подразумева економски раст заснован на иновацијама, образовању и одрживој равнотежи између људских и привредних ресурса. Кроз континуирано праћење ефеката и прилагођавање мера, град има потенцијал да постане регионални центар технологије, производње и трговине, уз очување социјалне кохезије и еколошке одрживости.

ПРИЛОГ 1.**ПРИМЕР АНКЕТЕ****Анкета за привреднике – Евалуација мера ПЛЕР-а**

Поштовани привредници,

Ова анкета има за циљ да процени ефекте подршке коју сте добили у оквиру Програма локалног економског развоја (ПЛЕР). Ваши одговори ће нам помоћи да побољшамо будуће мере подршке и прилагодимо их вашим потребама.

Анкета је анонимна, а прикупљени подаци ће се користити искључиво у статистичке сврхе.

1. Општи подаци о предузећу

Назив предузећа (опционо): _____

Величина предузећа:

- ☐ Микро (до 10 запослених)
- ☐ Мало (10–50 запослених)
- ☐ Средње (51–250 запослених)
- ☐ Велико (преко 250 запослених)

Сектор делатности:

- ☐ Производња
- ☐ Трговина
- ☐ Услуге
- ☐ Пољопривреда
- ☐ Друго: _____

Коју сте врсту подршке добили?

- ☐ Подршка повећању конкурентности
- ☐ Подршка за инвестиционе пројекте
- ☐ Обе врсте подршке

2. Ефекти подршке на ваше пословање

Да ли вам је добијена подршка помогла у смањењу оперативних трошкова?

- ☐ Да, значајно
- ☐ Да, делимично
- ☐ Не, није било утицаја
- ☐ Не могу да проценим

Да ли је подршка допринела повећању прихода вашег предузећа?

- ☐ Да, преко 20%
- ☐ Да, између 10–20%
- ☐ Да, мање од 10%
- ☐ Није било раста прихода

Колико нових радних места сте отворили захваљујући подршци?

- ☐ Ниједно
- ☐ 1–2
- ☐ 3–5
- ☐ Више од 5

Да ли сте уложили у неку од следећих области уз подршку ПЛЕР-а? (можете изабрати више одговора)

- ☐ Набавка нове опреме/машина
- ☐ Маркетинг и промоција
- ☐ Учешће на сајмовима и догађајима

- ☐ Стандардизација и сертификација
- ☐ Дигитализација и софтверска решења
- ☐ Обука и унапређење знања запослених
- ☐ Друго: _____

Уколико сте добили инвестициону подршку, у шта сте уложили средства?

- ☐ Изградња новог пословног простора
- ☐ Реновирање постојећих објеката
- ☐ Набавка нових машина и опреме
- ☐ Куповина софтвера, лиценци или патената
- ☐ Зараде новозапослених радника

3. Оцена ефеката и предлози за унапређење

Како бисте оценили утицај подршке на ваше пословање? (1 – без утицаја, 5 – изузетно корисно)

1 2 3 4 5

Да ли сте наишли на неке изазове приликом коришћења добијених средстава?

- ☐ Да, административне препреке
- ☐ Да, недостатак информација
- ☐ Да, недовољна финансијска подршка
- ☐ Не, све је било у реду

Шта бисте предложили за побољшање будућих мера подршке?

Хвала вам што сте издвојили време за попуњавање анкете! Ваши одговори ће нам помоћи да унапредимо програме подршке локалном привредном развоју.

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОМ ЈАВНОМ УВИДУ НА НАЦРТ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА ЗРЕЊАНИНА ЗА ПЕРИОД ОД 2025. ДО 2027. ГОДИНЕ

Уводно образложење

Скупштина града Зрењанина донела је Одлуку о приступању изради Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године, број 001033049 2025 09178 001 000 000 001 04 007 од дана 14. марта 2025. године.

Градоначелник града Зрењанина поверио је послове израде Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године радној групи коју је формирао Решењем број 000016381 2025 09178 002 000 000 001 04 009 дана 18. марта 2025. године. Стална конференција градова и општина, Савез градова и општина Србије и град Зрењанин дана 22. маја 2024. године закључили су Меморандум о сарадњи којим је дефинисана техничка подршка у изради Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године.

Градско веће града Зрењанина на седници одржаној дана 08. маја 2025. године донело је Закључак број 002118102 2025 09178 003 000 060 107 04 003 којим се утврђује Нацрт Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године и исти је упутило на јавни увид у трајању од 15 дана.

Процес јавног увида

Тема јавног увида - Предмет јавног увида је био целокупан текст Нацрта Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године. Јавни увид је покренут у циљу прикупљања коментара и сугестија од заинтересованих страна и шире јавности за финалне интервенције на документу.

Период спровођења - Јавни увид је трајао у периоду од дана 09. маја 2025. године до дана 23. маја 2025. године.

Место одржавања - Јавни увид се спроводио онлајн, путем званичне веб презентације града Зрењанина у делу Јавни огласи и конкурси. Јавни увид у документ је било могуће извршити и у просторијама Градске управе, канцеларији број 125, сваког радног дана у времену од 8,00 до 13,00 часова.

Технике консултације - Заинтересована јавност имала је могућност да своје предлоге, сугестије, иницијативе и коментаре достави секретару Градског већа града Зрењанина путем поште на адресу Трг слободе 10, 23000 Зрењанин или путем електронске поште на имејл адресу: nenad.gavranic@grad.zrenjanin.rs.

Укључивање заинтересованих страна - Ради информисања јавности о почетку јавног увида, Град је позвао заинтересоване грађане и стручну јавност да дају своје коментаре и сугестије на предложени Нацрт Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године путем огласне табле Градске управе града Зрењанина, интернет сајта града Зрењанина и друштвених мрежа.

Преглед пристиглих коментара - У периоду трајања јавног увида на адресу секретара Градског већа града Зрењанина пристигла је 1 примедба и то:

Подносилац примедбе	Број коментара
Ирена Марковић	1

Након завршетка јавног увида, пристиглу примедбу размотрили су чланови радне групе за израду Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године.

Кључне примедбе и коментари - Примедба се односила на допуну текста за меру 10.3. Привлачење инвеститора.

Резултати - Поднета примедба је и усвојена тако да ће бити интегрисана у Програм локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године.

КОМЕНТАРИ ДОБИЈЕНИ У ПРОЦЕСУ ЈАВНОГ УВИДА		
Датум	од 09. маја 2025. године до 23. маја 2025. године	
Технике јавног увида	Прикупљање писаних и електронских коментара и примедби адресираних на секретара Градског већа	
Од кога је коментар упућен?	Кратак опис (образложење) коментара/примедбе/ сугестије	Напомена
Ирена Марковић	Примедба: Примедба се односи на меру 10.3. Привлачење инвеститора - потребно је додати следеће: "С обзиром на издвојена средства у буџету локална самоуправа се определила да у самом програму разради Меру подршке повећању конкурентности, док ће приликом реализације Мере подршке за привлачење инвеститора у свему поступити у складу са чланом 30. Закона о контроли државне помоћи и општим одредбама овог програма, односно поднеће индивидуалну пријаву државне помоћи која ће бити заснована на условима из Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи."	Прихвата се.

Закључци спроведеног јавног увида - Спровођењем јавног увида заокружен је процес јавних консултација и укључивања стручне и заинтересоване јавности у процес израде Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године чиме је процес организован на транспарентан, партиципативан и инклузиван начин.

Извештај је сачинила Радна група за израду Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027. године дана 26. маја 2025. године. Спровођењем јавног увида на Нацрт предложеног документа заокружен је процес укључивања заинтересованих страна и шире јавности за финалне интервенције на документу, али и поштовања транспарентности у доношењу Програма.

Чланови радне групе једногласно констатују да немају никаквих додатних примедби на предлог Програма локалног економског развоја града Зрењанина за период од 2025. до 2027.

године те исти упућују Служби Скупштине града, Градоначелника и Градског већа на даље поступање.

Ненад Домјесков Координатор радне групе	
Предраг Станков члан	
Изабела Балинт Марков члан	
Светлана Црњански члан	
Здравко Стојанов члан	
Весна Сандић члан	
Оливера Радић члан	